

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání
s ČR v letech 2005 - 2015**

Petra Šplíchalová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petra Šplíchalová

Provoz a ekonomika

Název práce

Vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s ČR v letech 2005 – 2015

Název anglicky

Development of unemployment in the region of Pribram in comparison with the Czech Republic between 2005 – 2015

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza a následné zhodnocení vývoje nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s Českou republikou v letech 2005 – 2015. Práce je z počátku zaměřena na základní charakteristiky nezaměstnanosti. Nadále se práce zabývá obecným rozbohem Příbramského regionu a jeho obyvatelstvem z různých úhlů pohledu.

Praktická část diplomové práce se dělí na dvě části. První část má za cíl zhodnocení vývoj nezaměstnanosti, strukturu uchazečů o zaměstnání, aktivní politiku zaměstnanosti a následné porovnání s údaji České republiky. V diplomové práci je zobrazeno i zamyšlení nad možnými příčinami nezaměstnanosti a SWOT analýza. Druhá část diplomové práce se zabývá dotazníkovým průzkumem. Jeden dotazníkový průzkum bude prováděn v regionu Příbram a druhý s uchazeči v celé České republice. Závěrem celé práce budou obě šetření porovnávána, shrnutí nezaměstnanosti v jednotlivých obdobích a zhodnocení poznatků.

Metodika

Diplomová práce je dle cíle rozdělena na dvě hlavní části; část teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka práce čerpala informace převážně z tištěné odborné literatury, internetových zdrojů, zákonů a vyhlášek, které souvisí s diplomovou prací. Dokumenty jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů. V rámci zpracování práce je v této části použita popisná metoda.

Hlavní část diplomové práce, která se věnuje analýze vývoje nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s Českou republikou, vychází ze statistických dat získaných z portálu Českého statistického úřadu, Ministerstvem práce a sociálních věcí a z Úřadu práce. Při zkoumání je použita komparativní metoda, při porovnání jednotlivých mír nezaměstnanosti metoda deskriptivní. V druhé části bude prováděno dotazníkové šetření v regionu Příbram, které bude porovnáváno s dotazníkovým šetřením v České republice. Samotná analýza je prováděna z různých úhlů pohledu, například z hlediska pohlaví, vzdělání nebo věku, včetně porovnání s vývojem v České republice.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Vývoj nezaměstnanosti, typy nezaměstnanosti, aktivní politika, nabídka práce, region Příbram, dotazníkové šetření, trh práce, Česká republika

Doporučené zdroje informací

- BLAŽEK, J. *Základy ekonomie 1*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 1996. ISBN 80-210-1443-1.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-681-6.
- HOLMAN, R. *Makroekonomie : středně pokročilý kurz*. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7179-861-3.
- MACH, M. *Makroekonomie II : pro magisterské (inženýrské) studium. 1. a 2. část*. Slaný: Melandrium, 2001. ISBN 80-86175-18-9.
- MANKIW, N G. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-891-1.
- MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.
- PAVELKA, T. *Makroekonomie : základní kurz*. Praha: Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-52-2.
- SEKERKA, B. – BRČÁK, J. *Makroekonomie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-245-5.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 18. 1. 2018

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 1. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s ČR v letech 2005 -2015" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce, doc. Ing. PhDr. Lucii Severové Ph.D., za odborné vedení, rady, konzultace a připomínky v průběhu zpracování této práce.

Také bych chtěla poděkovat paní Bc. Janě Hronové za její vstřícnost při poskytování podkladů a informací pro vypracování mé práce. A dále bych chtěla poděkovat rodině a přátelům, kteří mě po dobu studia a při vypracování této diplomové práce velmi podporovali.

Vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s ČR v letech 2005 - 2015

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednává o nezaměstnanosti v regionu Příbram, kde je nezaměstnanost stále vyšší oproti průměrným hodnotám, v porovnání s Českou republikou. V teoretické části jsou vysvětleny pojmy trh práce, kde působí poptávka a nabídka práce, druhy nezaměstnanosti a důsledky, jak ekonomické, tak sociální. Dále jsou vysvětleny metodiky, dle nichž se nezaměstnanost měří, politika nezaměstnanosti a je zde charakterizován region Příbram.

Vlastní část diplomové práce se zaměřuje na vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s ČR v letech 2005 – 2015, například vývoj podílu nezaměstnaných osob, počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo, nezaměstnanost dle různých kritérií (pohlaví, vzdělání, délky evidence, věku) nebo rizikové skupiny obyvatel. Získané údaje jsou zpracovány do tabulek a grafů. Nedílnou součástí diplomové práce je dotazníkové šetření, které je zaměřeno na respondenty z České republiky a Příbramského regionu.

V závěru jsou zhodnoceny a porovnány poznatky diplomové práce týkající se nezaměstnanosti v příbramském regionu a ČR. Dále jsou uvedena některá možná řešení ke snížení nezaměstnanosti.

Klíčová slova: Vývoj nezaměstnanosti, typy nezaměstnanosti, aktivní politika, nabídka práce, region Příbram, dotazníkové šetření, trh práce, Česká republika

Development of unemployment in the region of Příbram in comparison with the Czech Republic between 2005 - 2015

Abstract

This diploma thesis deals with unemployment in the Příbram region, where unemployment is still higher than the average values compared to the Czech Republic. The theoretical part explains the terms of the labor market, where labor demand and supply, types of unemployment and consequences, both economic and social, are affecting. Further, there are explained the methodologies, according to which unemployment is measured, the unemployment policy and here is the region of Příbram.

The main part of the diploma thesis focuses on the development of unemployment in the region of Příbram compared to the Czech Republic in the years 2005-2015, eg the share of unemployed persons, the number of job seekers per job, unemployment according to different criteria (sex, education, length of evidence, age) or risk groups of the population. The data obtained is processed into tables and graphs. An integral part of the diploma thesis is a questionnaire survey, which is focused on respondents from the Czech Republic and the Příbram Region.

In conclusion, the findings of the diploma thesis on unemployment in the Příbram region and the Czech Republic are evaluated and compared. Last but not least, there are some of the proposed solutions to reduce unemployment in the last part in the last part of the diploma thesis.

Keywords: Development of unemployment, types of unemployment, active policy, labor supply, Příbram region, survey, labor market, Czech Republic

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Trh práce	15
3.1.1 Nabídka práce	16
3.1.2 Poptávka po práci.....	16
3.1.3 Rovnováha na trhu práce	17
3.1.4 Druhy pracovních trhů	17
3.2 Nezaměstnanost.....	19
3.2.1 Měření nezaměstnanosti	19
3.3 Druhy nezaměstnanosti	21
3.3.1 Frikční nezaměstnanosti	21
3.3.2 Strukturální nezaměstnanost	22
3.3.3 Cyklická nezaměstnanost.....	22
3.3.4 Sezónní nezaměstnanost	23
3.3.5 Nezaměstnanost z časového hlediska	23
3.3.6 Nezaměstnanost z pohledu dobrovolnosti	24
3.4 Důsledky nezaměstnanosti	24
3.4.1 Ekonomické důsledky.....	24
3.4.2 Sociální důsledky	25
3.5 Politika zaměstnanosti.....	26
3.5.1 Aktivní politika zaměstnanosti	26
3.5.2 Pasivní politika zaměstnanosti.....	30
3.6 Charakteristika regionu Příbram	31
3.6.1 Obyvatelstvo regionu Příbram	32
3.6.2 SWOT analýza regionu Příbram.....	34
3.6.3 Největší zaměstnavatelé regionu Příbram.....	36
4 Vlastní práce	38
4.1 Aktuální stav nezaměstnanosti v regionu Příbram.....	38
4.2 Analýza nezaměstnanosti regionu Příbram	39
4.2.1 Vývoj nezaměstnanosti	39
4.3 Rizikové skupiny obyvatel	46
4.3.1 Osoby se zdravotním postižením	46
4.3.2 Mladiství a absolventi	47

4.3.3	Dlouhodobě nezaměstnaní	48
4.4	Aktivní politika zaměstnanosti regionu Příbram.....	48
4.5	Dotazníkové šetření.....	50
4.5.1	Výběrový soubor.....	50
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	65
5.1	Zhodnocení dotazníkového šetření	65
5.2	Doporučená a možná řešení	66
5.2.1	Navrhovaná opatření rizikových skup	67
6	Závěr.....	70
7	Seznam použitých zdrojů	73
7.1	Tištěné zdroje	73
7.2	Internetové zdroje.....	74
8	Přílohy	77

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Trh práce	15
Obrázek 2 - Nabídka práce	16
Obrázek 3 - Poptávka práce	17
Obrázek 4 - Pozice na mapě	31

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Podpůrní doba u uchazeče o zaměstnání.	30
Tabulka 2 - Rozdělení obyvatelstva dle nejvyššího dosaženého vzdělání	34
Tabulka 3 - Podíl nezaměstnaných osob (%).....	39
Tabulka 4 - Nezaměstnanost dle vzdělání v regionu Příbram	42
Tabulka 5 - Nezaměstnanost dle vzdělání Česká republika	43
Tabulka 6- Nezaměstnanost dle věku v regionu Příbram	43
Tabulka 7 - Nezaměstnanost dle věku Česká republika	44
Tabulka 8 - Struktura uchazečů dle délky evidence na ÚP v regionu Příbram	45
Tabulka 9 - Struktura uchazečů dle délky evidence na ÚP v České republice.....	46

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2005 - 2015	32
Graf 2 - Rozdělení obyvatelstva dle pohlaví	33
Graf 3 - Rozdělení obyvatelstva dle věku a pohlaví.....	33

Graf 4 - Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v roce 2017.....	38
Graf 5 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v regionu Příbram ve srovnání s ČR v letech 2005-2015	40
Graf 6 - Počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo	40
Graf 7- Rozdělení nezaměstnaných dle pohlaví	41
Graf 8 - Vývoj počtu osob se zdravotním postižením	47
Graf 9- Vývoj počtu mladistvých a absolventů	47
Graf 10- Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných.....	48
Graf 11- Nezaměstnaní dle pohlaví - region PB	50
Graf 12 - Nezaměstnaní dle pohlaví - Česká republika	51
Graf 13 - Nezaměstnaní dle věku - region PB	51
Graf 14- Nezaměstnaní dle věku - Česká republika	52
Graf 15 - Nejvyšší dosažené vzdělání.....	52
Graf 17 - Délka evidence na ÚP - ČR	53
Graf 16 - Délka evidence na ÚP – region PB	53
Graf 19 - Po kolikáté jste evidováni na ÚP – region PB?.....	54
Graf 18 - Po kolikáté jste evidováni na ÚP - ČR?	54
Graf 20- Důvod nezaměstnanosti	54
Graf 21 - Příčina nenalezení práce.....	55
Graf 23 - Myslíte si, že je dostatek nabízených pracovních míst – region PB?	56
Graf 25 - V oboru, ve kterém hledáte práci, máte praxi – region PB?	56
Graf 22 - Myslíte si, že je dostatek nabízených pracovních míst - ČR?.....	56
Graf 24 - V oboru, ve kterém hledáte práci, máte praxi – Česká republika?	56
Graf 26- Jakým způsobem hledáte práci?	57
Graf 30 - Pomáhá Vám ÚP s vyhledáváním pracovních nabídek – region PB?	58
Graf 27- Kolik hodin týdně věnujete hledání práce – region PB?.....	58
Graf 28 - Kolik hodin týdně věnujete hledání práce - ČR?	58
Graf 29 - Pomáhá Vám ÚP s vyhledáváním pracovních nabídek - ČR?	58
Graf 31 - Byla vám nabídnuta rekvalifikace - ČR?	59
Graf 32 - Byla vám nabídnuta rekvalifikace – region PB?.....	59
Graf 33- Jaká rekvalifikace byla nabídnuta?	59
Graf 35 - Zúčastnil/a jste se rekvalifikačních kurzů – region PB?	60
Graf 34 - Zúčastnil/a jste se rekvalifikačních kurzů - ČR?.....	60

Graf 36 - Jste ochotný/á za práci dojíždět - ČR?	60
Graf 37- Jste ochotný/á za práci dojíždět – region PB?.....	60
Graf 38 - Do jaké vzdálenosti - ČR?.....	61
Graf 39 - Do jaké vzdálenosti? – region PB	61
Graf 40 - Jste ochotný/á pracovat za minimální mzdu - ČR?.....	61
Graf 41 - Jste ochotný/á pracovat za minimální mzdu – PB?.....	61
Graf 42 - Byli byste ochotní vzít práci pod Vaši kvalifikace - ČR?.....	62
Graf 43 - Byli byste ochotní vzít práci pod Vaši kvalifikaci – region PB?	62
Graf 45 - Chtěli byste se do oboru, ve kterém jste dříve pracovali vrátit - ČR?	62
Graf 44 - Chtěli byste se do oboru, ve kterém jste dříve pracovali vrátit – region PB?	62
Graf 46 - Hrubá mzda, za kterou jste ochotni pracovat?	63
Graf 47 - Myslíte si, že poskytované služby úřadu práce jsou dostatečné k nalezení nové práce – region PB?	64
Graf 48- Myslíte si, že poskytované služby úřadu práce jsou dostatečné k nalezení nové práce - ČR?	64

1 Úvod

Nezaměstnanost je problém dnešní společnosti, který může postihnout každého jedince. Není to problém jednoho okresu nebo kraje, ale problém celé České republiky. Je to jeden z nejvýznamnějších makroekonomických ukazatelů státu, jemuž je věnována pozornost. Tato problematika je neustále řešena v médiích, především pokud dojde ke znatelnému zvýšení nezaměstnanosti. K tomu dochází zejména hromadným propouštěním pracovníků větší společnosti, která zaměstnává početnou část obyvatel.

Pro člověka práce neznamena pouze možnost seberealizace, uplatnění, rozvíjení svých vědomostí nebo získání nových přátel či kolegů, ale v případě, že se ze zaměstnaného člověka stane dlouhodobě nezaměstnaný, ztrácí motivaci, může být frustrovaný, ztrácí jistoty a je ohroženo jeho fyzické i psychické zdraví.

V současnosti neustále přicházejí nové technologie a stroje, které často nahrazují zaměstnance a následkem toho dochází k rušení pracovních míst a následnému propouštění. Světová ekonomická krize v minulých letech zasáhla i pracovní trh a prohloubila problematiku nezaměstnanosti. Od té chvíle je možné nezaměstnanost považovat za trvalý celosvětový problém. Je to stále aktuální téma ovlivňující jednání i chování osob, ale i celé společnosti. Zakládáním nových společností nebo politikou zaměstnanosti se státy snaží nezaměstnanost snížit. Tyto regulace přinášejí vysoké finanční náklady. Je to ovšem velmi náročný a zdlouhavý proces, ovšem není možné nezaměstnanost zcela odstranit, lze ji pouze snížit.

Stav ekonomiky ovlivňuje nezaměstnanost. V případě, že se ekonomice daří, vznikají nová pracovní místa, jsou zaměstnáváni lidé bez práce a nezaměstnanost klesá. Pokud se ekonomice nedaří příliš dobře a firmy mají nedostatek zakázek, musí začít propouštět zaměstnance, kteří na pracovním trhu začnou hledat nové zaměstnání. Nyní je nezaměstnanost nejnižší za poslední roky a má stále klesající trend. Okolo 4 % se nezaměstnanost pohybuje v České republice a dlouhodobě se drží pod průměrem EU.

Tato diplomová práce se věnuje oblasti zabývající se nezaměstnaností a dalšími jevy, které s touto problematikou souvisejí. Je zaměřena na hodnocení stavu na trhu práce, aktivní a pasivní politiku, vývoj nezaměstnanosti a poskytuje východiska, jakými je možné tyto problémy řešit. V teoretické části jsou vysvětleny pojmy týkající se nezaměstnanosti, způsoby měření, dopady a charakteristika regionu Příbram. Praktická část se věnuje nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s Českou republikou. Region byl zvolen

s ohledem na bydliště autorky, které se zde nachází. Příbramsko patří mezi regiony s nejvyšší nezaměstnaností ve Středočeském kraji a má vyšší nezaměstnanost než průměr České republiky. Jedním z největších problémů současné doby je především dlouhodobá nebo opakovaná nezaměstnanost, která přináší sociální, ale i ekonomické dopady, které mají vliv na jedince i jejich rodiny.

Nezaměstnanost na Příbramsku se začala projevovat zejména po privatizaci, kdy byly některé podniky prodány do soukromého vlastnictví nebo navraceny původním majitelům v rámci restitucí. Někteří vlastníci nezvládli pokračovat ve výrobě a tím se spustilo četnější propouštění nebo úplné uzavření podniků. V Příbramském regionu bylo zavřeno několik významných společností s vysokým počtem zaměstnanců, například Hamiro Příbram, Sedlčanské strojírný nebo Bios Sedlčany. Pracovníci těchto společností, především vyššího věku měli problém s hledáním nového pracovního uplatnění, zejména v profesích dělnických. Z tohoto důvodu se stávali nezaměstnanými mnohdy i opakovaně.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza vývoje nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s ČR v letech 2005 – 2015. Práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části jsou vysvětleny charakteristiky spojené s nezaměstnaností. Jsou to pojmy nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti a aktivní a pasivní politika zaměstnanosti. Dále se práce zabývá Příbramským regionem a jeho obyvatelstvem.

Vlastní práce se dělí na dvě části. První část se zabývá vývojem nezaměstnanosti, rizikovými skupinami na trhu práce, strukturou nezaměstnaných dle odlišných měřítek a aktivní politikou zaměstnanosti. Dostupná data regionu Příbram se porovnávají s daty České republiky. Druhá část je soustředěna na dotazníkové průzkumy. Dotazníkové průzkumy byly provedeny za region Příbram a za Českou republiku a následně mezi sebou porovnány. Tyto průzkumy popisují získané informace o nezaměstnaných, jejich nároky na výběr nového zaměstnání, výběr oboru a další. Závěrem diplomové práce je komparace obou dotazníkových analýz, zhodnocení a shrnutí odhalených poznatků vlastními slovy.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena dle stanového cíle na dvě hlavní části. V první části teoretické informace byly čerpány hlavně z odborné tištěné literatury, zákonů, vyhlášek a internetových zdrojů, které mají souvislost s diplomovou prací. Prameny jsou uvedeny v seznamu zdrojů. V této části byla použita metoda popisná.

Praktická část práce se věnuje analýze nezaměstnanosti v Příbramském regionu a vychází ze statistických dat, která byla získána na příbramském Úřadu práce. Pro vytvoření tabulek a grafů byla použita zveřejněná data z portálu Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí. Zkoumání probíhalo pomocí metody komparativní, kdy se zkoumaly jednotlivé míry nezaměstnanosti a metody deskriptivní.

Dotazníkové šetření byla prováděna z různých pohledů, z hlediska pohlaví, vzdělání nebo věku a vždy byla porovnávána mezi sebou. Závěrem práce jsou nastíněny podněty k možnému snížení nezaměstnanosti v okrese.

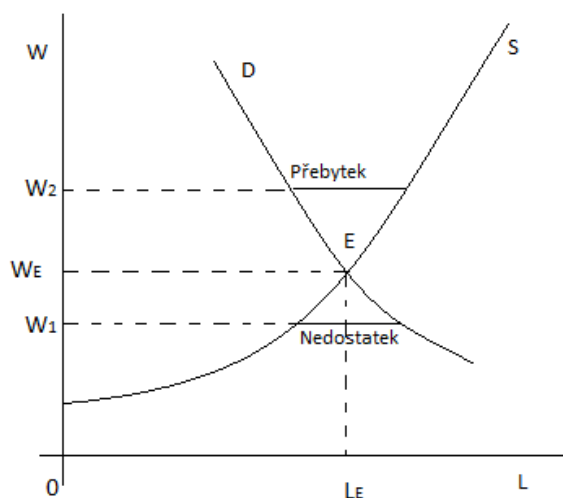
3 Teoretická východiska

3.1 Trh práce

Tržní hospodářství je složeno z různých, samostatných, ale navzájem propojených a závislých trhů. Jako dominující trh se z hlediska funkce, kterou hospodářství plní, jeví trh výrobků a služeb. Spotřebitelé zde mohou nakupovat statky, které slouží k uspokojování jejich potřeb. Tvorba tržní produkce očekává užití zdrojů práce, půda, kapitál. Práce jako výrobní faktor je nezastupitelný při produkci statků.¹

Trh práce je jako jakýkoliv jiný trh založen na vztahu dvou subjektů. Na jedné straně je ten, kdo něco nabízí a na druhé straně je ten, kdo má zájem o tuto nabídku, kdo je ochoten práci koupit. Snaha nabízejícího je prodat své zboží za přijatelnou cenu. Snaha kupujícího je koupit za co nejnižší cenu avšak v co nejvyšší kvalitě. Základním principem trhu je svobodné rozhodnutí prodávajícího nabízet své zboží a svobodné rozhodnutí kupujícího toto zboží koupit. Takto jednoduše je možné koupit řadu komodit, ovšem práci ne. Práce není totiž běžným zbožím, protože není činností pouze ekonomickou, ale také sociální.²

Obrázek 1 - Trh práce

Zdroj: Holman, 2005

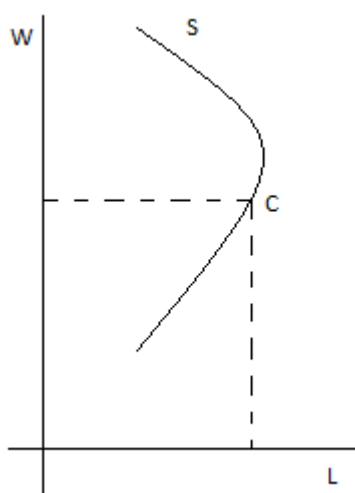
¹ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. 59 s.

² KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007. 11 s.

3.1.1 Nabídka práce

Nabídka na trhu práce je zastoupena domácnostmi. Ochota pracovat znamená, že výsledek, který vyplývá z vykonání práce, je větší nebo roven oběti, která má souvislost s jejím konáním. Mzda je peněžní ohodnocení za vynaloženou práci. Rozhodnutí zda bude práce nabídnuta, záleží na velikosti reálné mzdy. Reálná mzda vystihuje koupěschopnost nominální mzdy, tedy kolik služeb a zboží si může příjemce zakoupit. V ekonomii je jakákoliv nabídka chápána jako spojitost mezi cenou a nabízeným množstvím, přitom platí, že se vzrůstající cenou roste nabízené množství.³

Obrázek 2 - Nabídka práce

Zdroj: Holman, 2005

3.1.2 Poptávka po práci

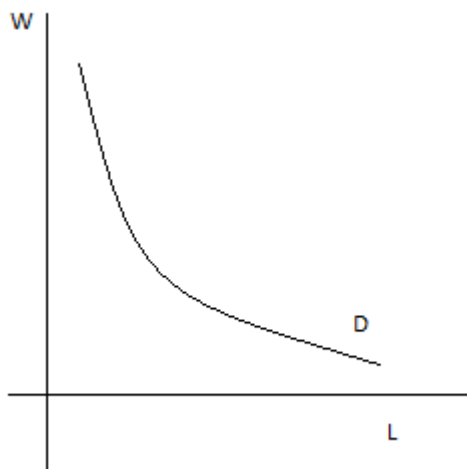
„Poptávka po práci je určena příjmem z mezního produktu práce. Firmy jsou pak ochotny zvyšovat poptávku po práci tak dlouho, dokud nedojde k vyrovnání mezních nákladů práce s příjmem z mezního produktu práce.“⁴ Poptávka se vytváří v závislosti na velikosti dalších výrobních faktorů a jejich vzájemných vztazích.⁵

³ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. 63 s.

⁴ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. 69 s.

⁵ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. 62-63 s.

Obrázek 3 - Poptávka práce

Zdroj: Holman, 2005

3.1.3 Rovnováha na trhu práce

V případě, že se agregátní poptávka rovná agregátní nabídce nastane rovnováha na trhu práce. Domácnosti nabízí při určité reálné mzdě určitý počet hodin práce, které chtějí, a podnik nájímá takový počet zaměstnanců, které při dané reálné mzdě chtějí najmout. Ekonomika se nalézá na přirozené míře nezaměstnanosti. Nedobrovolná nezaměstnanost neexistuje.⁶

3.1.4 Druhy pracovních trhů

Pracovní trh není pouze jeden, ve skutečnosti existuje tolik pracovních trhů, kolik je geografických oblastí, odvětví a profesí. Hlavní členění trhů je následující.

Primární a sekundární trh

Na primární trh práce se koncentrují výhodnější pracovní možnosti s vyšší prestiží, které skýtají mnoho šancí, poměrně dobré příležitosti profesionálního růstu a zpravidla i lepší pracovní podmínky. Pracovní pozice na primárním trhu poskytují relativní bezpečí před ztrátou zaměstnání. Pracovníci zde mají lepší šanci zvýšit si kvalifikaci a posílit tak stabilitu svého zaměstnání a možnost udržet se na privilegovaném trhu práce, i v případě propuštění. Odměny za práci jsou zde poměrně dobré a je zajištěn i určitý růst mezd.

⁶MACH, Miloš. Makroekonomie II: pro magisterské (inženýrské) studium. Vyd. 3. Slaný: Melandrium, 2001 dotisk. 250 s.

Sekundární trh je vyznačován pracovními místy s menší prestiží a horší mzdovou úrovní. Pracovní vzestup je zde velmi malý a v mnoha případech se o kariéře nedá mluvit. Sekundární trh je trhem méně ustálených pracovních možností a pracovní postup osob, které se na trhu pohybují, je opakovaně přerušován krátkodobou či dlouhodobou nezaměstnaností. Zaměstnanci na sekundárním trhu se spíše stávají nezaměstnanými, ale je zde snazší získat jiné pracovní místo oproti sektoru primárnímu.

Formální a neformální trh práce

Formální trh je trhem oficiálních pracovních možností, který je kontrolován společenskými institucemi sloužícími k jeho usměrňování. Neformální trh nepodléhá kontrole těchto institucí, patří sem aktivity šedé a černé ekonomiky nebo také samozásobitelství a domácí práce. Pod neformální trh můžeme také zahrnout různé druhy sousedské a rodinné výpomoci.

Tyto oba trhy jsou navzájem propojeny. V poslední době dosahuje neformální trh kvůli růstu práce načerno určitou váhu. Zvyšuje se počet osob, které pracují oficiálně na částečný úvazek a na černém trhu si přivydělávají.

Externí a interní trh práce

V interním trhu dochází k rozmisťování pracovníků za pomoci administrativních pravidel a mechanismů směřujících k jasně definovaným cílům uvnitř jednotlivých podniků. Externí trh práce je trh, na kterém si podniky vzájemně konkurují. Tyto strategie se promítají i do bojů s nezaměstnaností. Podstatná odlišnost je v politice podpory a zajištění cílení na uvedení nabídky a poptávky do vyrovnaného stavu na trhu práce a mezi politikou jejímž úkolem je zdokonalování flexibility a přizpůsobení práce uvnitř firem.

První pojem se snaží o podporu a lepší mobilitu pracovníků mezi firmami. Druhý pojem se zaměřuje na podporu zvýšení kvalifikace zaměstnanců uvnitř firem. Je tedy možnost přesouvat personál uvnitř firmy dle potřeby aniž by se museli propouštět zaměstnanci při změně výroby a přijímat nové zaměstnance, jejichž kvalifikace odpovídá požadavkům.⁷

⁷MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 2., dopl. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 50-54 s.

3.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je objektem zájmu různých vědních oborů, především ekonomie, sociologie, sociální psychologie, sociální politiky nebo sociálního poradenství. Pro definování nezaměstnanosti lze využít rozdílné definice. Dle ekonomických teorií je možné nezaměstnanost formulovat jako stav na pracovním trhu, při kterém se lidem v produktivním věku, kteří jsou výkonní a mají zájem pracovat, nedaří nalézt zaměstnání. K celkovému objasnění nezaměstnanosti a procesu jejího měření je nutné uvést rozdělení obyvatelstva. Obyvatelstvo je členěno na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní.⁸

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo lze rozdělit na zaměstnané a nezaměstnané.

1. Zaměstnaní jsou osoby, které mají placené zaměstnání nebo sebezaměstnání. Patří sem i osoby v práci dočasně nepřítomné, ale s formální vazbou ke svému zaměstnání například nemocné osoby nebo na rodičovské dovolené.
2. Nezaměstnaní jsou osoby, které splňují 3 podmínky:
 - nemají placené zaměstnání nebo sebezaměstnání
 - zároveň práci aktivně hledají
 - jsou schopni během 14 dní nastoupit do práce

Jsou to tedy osoby, které jsou ochotné a schopné pracovat, představují případnou pracovní sílu dané země.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Jsou to osoby, které nesplňují kritéria nezaměstnaných nebo zaměstnaných, studují, penzisté, invalidé nebo ženy v domácnostech.⁹

3.2.1 Měření nezaměstnanosti

Podíl nezaměstnaných osob

Ministerstvo práce a sociálních věcí přešlo na nový ukazatel nezaměstnanosti, který nazvalo Podíl nezaměstnaných osob. Ukazatel znázorňuje podíl nezaměstnaných ze všech

⁸ JÍROVÁ, Hana. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. 17 s.

⁹ HELÍSEK, Mojmir. *Makroekonomie: základní kurs*. 2. přeprac. vyd. (dotisk). Slaný: Melandrium, 2002. 181 – 182 s.

osob v daném věku. Dosavadní míra nezaměstnanosti poměřovala uchazeče o zaměstnání jen k ekonomicky aktivním osobám. Od posledního čtvrtletí roku 2012 MPSV zveřejňovalo data dle stávající i nové metodiky souběžně. Od začátku roku 2013 jsou zveřejňovány výpočty jen dle nové metodiky. O změně výpočtu se dohodlo ministerstvo a Českých statistickým úřad. Doposud každá instituce zveřejňovala rozdílné výsledky šetření a mohlo docházet k záměně čísel.

$$\text{Podíl nezaměstnaných} = \frac{\text{počet nezaměstnaných}}{\text{zaměstnaní} + \text{nezaměstnaní} + \text{nepracující neregistrovaní na ÚP}}$$

Obecná míra nezaměstnanosti a registrovaná míra nezaměstnanosti

Obecná míra nezaměstnanosti se vypočítá jako podíl počtu nezaměstnaných osob na celkové pracovní síle. Číselník i jmenovatel jsou konstruované podle mezinárodních doporučení a vymezení (Mezinárodní organizace práce ILO a Eurostatu). Obecnou míru nezaměstnanosti publikuje Český statistický úřad.¹⁰ ČSÚ vykonává každé čtyři měsíce Výběrové šetření pracovních sil. Je to základní prvek ke stanovení obecné míry nezaměstnanosti, uveřejňované za kraje nebo vyšší územní jednotky. Toto šetření není zaměřeno výhradně na nezaměstnanost, ale věnuje se také ekonomické aktivitě obyvatel. Provádí se z náhodně vybraného vzorku domácností s účelem zjistit charakteristiky sociální i ekonomické pozice obyvatelstva na území České republiky.¹¹

Registrovanou míru nezaměstnanosti zveřejňovalo MPSV na základě počtu uchazečů o práci registrovaných na ÚP ČR. Data o registrované míře nezaměstnanosti se využívala k hodnocení politiky nezaměstnanosti. Ukazatel srovnával počet dosažitelných uchazečů o práci podle evidence pracovišť Úřadu práce České republiky s pracovní silou, tedy zaměstnanými i nezaměstnanými. Zdroje dat pro pracovní sílu jsou rozdílné. Informace o dosažitelných uchazečích jsou brány z evidence Úřadu práce, o zaměstnaných osobách z dat VŠPS. Nezaměstnaní však nehledají práci jen přes úřad práce. Někteří lidé například

¹⁰ ČSÚ. *Změna výpočtu ukazatele registrované nezaměstnanosti*. Český statistický úřad [online]. [cit. 2017-06-07]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/czso/zmena_vypoctu_ukazatele_registrovane_nezamestnanosti20121107

¹¹ ČSÚ. *Nezaměstnanost a míra nezaměstnanosti*. Český statistický úřad [online]. 2006 [cit. 2017-06-07]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/documents/11260/17901422/Nezam%25C4%259Bstnanost%2520_1993_2004.pdf/7310053a-b659-4b19-807a-d5ec1a4cdf4a?version=1.0

z důvodu, že nezaměstnaní byli jen krátkou dobu nebo nevěřili, že by jim úřad práce našel novou pracovní pozici.¹²

Přirozená míra nezaměstnanosti a plná zaměstnanost

Přirozenou mírou nezaměstnanosti nazýváme míru nezaměstnanosti, při které je trh práce vyrovnaný. Má tři složky: frikční, strukturální a dobrovolnou nezaměstnanost. Předpokladem přirozené míry nezaměstnanosti je, že se počet osob opouštějících práci rovnal počtu osob nalézajících práci. Jestliže je ekonomika na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti, jsou všichni jednotlivci, jenž chtějí při daném mzdovém tarifu pracovat zaměstnáni. Přirozenou mírou nezaměstnanosti rozumíme nejnižší dlouhodobě udržitelnou mírou nezaměstnanosti shodujícím s potenciálním produktem.¹³

Plná zaměstnanost vyjadřuje úroveň zaměstnanosti, při níž je zanedbatelná nebo neexistuje nedobrovolná nezaměstnanost. Nyní je spíše upřednostňován pojem přirozená míra nezaměstnanosti, ten odpovídá úrovni zaměstnanosti, při níž je stabilní míra inflace.¹⁴

3.3 Druhy nezaměstnanosti

3.3.1 Frikční nezaměstnanosti

Frikční nezaměstnanost vzniká ze skutečnosti, že trh práce i počet nezaměstnaných je v neustálém pohybu. Člověk opouští práci a hledá novou, ale v důsledku horších informací o volných pracovních místech, trvá delší dobu, než najde nové zaměstnání. Důvodem může být také to, že pracovníci nemusí přijmout hned první nabízené volné místo. Je součástí přirozené míry nezaměstnanosti.¹⁵ Frikční nezaměstnanost vzniká také v důsledku propuštění, kdy zaměstnanci určitý čas trvá, než si najde nové pracovní místo. Do této kategorie nezaměstnaných se řadí také studenti, kteří ukončí svá studia a začnou hledat své první zaměstnání. Často se sem zařazuje i sezónní nezaměstnanost, která

¹² ČSÚ. *Změna výpočtu ukazatele registrované nezaměstnanosti: Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-06-07]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/czso/zmena_vypoctu_ukazatele_registrovane_nezamestnanosti20121107

¹³ HOLMAN, Robert. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2004. 162 s.

¹⁴ BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. 71. – 72. s.

¹⁵ BRČÁK, Josef a SEKERA, Bohuslav, *Makroekonomie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 190 s.

je typická pro stavebnictví nebo zemědělství. Člověk je frikčně nezaměstnaný pouze dočasně.¹⁶

3.3.2 Strukturální nezaměstnanost

„Strukturální nezaměstnanost vzniká tehdy, jestliže v daném období existuje v dané zemi (oblasti) nesoulad mezi kvalifikačními požadavky na různé druhy prací a volnými pracovními místy v daném místě (oblasti, zemi) na straně jedné a existujících kvalifikací pracovních sil a územních alokací pracovních sil na straně druhé.“¹⁷ V ekonomice stále dochází k potlačení některých odvětví a naopak jiná odvětví expandují. Tato situace vede k tomu, že v zanikajících odvětvích mohou mít pracovníci jinou kvalifikaci, než která je potřebná v expandujících odvětvích. Takový člověk se nazývá strukturálně nezaměstnaný a je třeba změnit jeho kvalifikaci. K tomuto účelu jsou vytvořené rekvalifikační kurzy, avšak tento kurz může trvat delší dobu.¹⁸

3.3.3 Cyklická nezaměstnanost

Příčinou cyklické nezaměstnanosti je považován cyklický pohyb ekonomiky. V hospodářském poklesu se obvykle cyklická nezaměstnanost zvyšuje a naopak v hospodářském růstu snižuje. Délka jejího trvání je nestálá a je závislá na délce aktuálního ekonomického cyklu. Občas se cyklická nezaměstnanost vyjadřuje jako odchylka skutečné nezaměstnanosti od přirozené míry nezaměstnanosti. Negativním dopady cyklické nezaměstnanosti postihují plošně celou ekonomiku, přes všechny sektory národního hospodářství. Velikost cyklické nezaměstnanosti se často znázorňuje Okunovým zákonem.¹⁹

Okunův zákon

Okunův zákon je nazván dle amerického ekonoma Arthura Okuna, vyjadřuje negativní vztah mezi koeficientem poměru produktu, tj. poměrem Y/Y^* a mírou nezaměstnanosti. Okunův zákon popisuje vztah mezi tempem ekonomického růstu a mírou nezaměstnanosti. Na datech z USA byla prokázána platnost Okunova zákona. Dle tohoto

¹⁶ PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007, s. 119.

¹⁷ MACH, Miloš. *Makroekonomie II: pro magisterské (inženýrské) studium*. Vyd. 2. Slaný: Melandrium, 2003, s. 258.

¹⁸ PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007, s. 119.

¹⁹ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. Praha: Grada, 2010, s. 140.

zákona zapříčiní pokles reálného produktu o 2 až 3% pod úroveň potenciálního produktu zvýšení míry nezaměstnanosti o 1%

Okunův zákon

$$u = u^* - \varphi \left(\frac{Y}{Y^*} - 1 \right)$$

$$u - u^* = -\varphi \frac{Y - Y^*}{Y^*}$$

$$u = u^* - \varphi \hat{Y}$$

kde: u je skutečná míra nezaměstnanosti

u^* je přirozená míra nezaměstnanosti

\hat{Y} je veličina udávající relativní odchylku Y od potenciálního produktu

φ je koeficient²⁰

3.3.4 Sezónní nezaměstnanost

Sezónní nezaměstnanost je dopadem sezónní fluktuace poptávky po práci. Největší sezónní fluktuaci vykazují práce ve stavebnictví nebo zemědělství. Sezónní nezaměstnanost je považována za část frikční nezaměstnanosti a je součástí i přirozené míry nezaměstnanosti.²¹

3.3.5 Nezaměstnanost z časového hlediska

Dlouhodobá nezaměstnanost je skutečný problém, který může mít vážný sociální dopad, může způsobit existenční problémy nezaměstnaného a jeho rodiny, ztrátu kvalifikace nebo sebeúcty. Pokud je v ekonomice velký počet osob, které jsou několik let nezaměstnaní, je to znamení, že něco v ekonomice není v pořádku. Důvodů dlouhodobé nezaměstnanosti může být několik. Může to být například hospodářská recese nebo dlouhodobé mzdové strnulosti. Dalším důvodem mohou být velkorysé podpory v nezaměstnanosti, které demotivují nezaměstnané k hledání nové práce a přizpůsobování se požadavkům pracovního prostředí. Dlouhodobá nezaměstnanost se někdy může

²⁰BRČÁK, Josef a SEKERKA, Bohuslav, *Makroekonomie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 191.

²¹MACH, Miloš. *Makroekonomie II: pro magisterské (inženýrské) studium*. Vyd. 3. Slaný: Melandrium, 2001dotisk, s. 258.

samovolně změnit z nedobrovolné na dobrovolnou nezaměstnanost. Pokud je člověk dlouhodobě nezaměstnaný změní se jeho způsob života i přístup k zaměstnání.²²

Za krátkodobou nezaměstnanost je považována nezaměstnanost do dvanácti měsíců. Spadají sem jedinci, kteří jsou v krátkém časovém období neúspěšní při hledání nového zaměstnání, zúčastňují se různých rekvalifikací, aby dosáhli nových kvalifikací a tím našli práci v jiném oboru. Krátkodobá nezaměstnanost nevyvolává větší psychické, zdravotní nebo sociální potíže.

3.3.6 Nezaměstnanost z pohledu dobrovolnosti

Dobrovolná nezaměstnanost nastává tehdy, pokud je počet uchazečů o zaměstnání nižší nebo stejný jako množství volných pracovních míst. Ti, kteří jsou dobrovolně nezaměstnaní, mohou upřednostňovat volný čas, studium nebo jiné aktivity před zaměstnáním při dané mzdové sazbě. Částí dobrovolně nezaměstnaných mohou být také frikčně nezaměstnaní, kteří hledají nové pracovní místo. Tyto důvody mohou vést k rozhodnutí, že za daných okolností lidé nebudou pracovat, přičemž část z nich je počítána mezi nezaměstnané.²³

Nedobrovolná nezaměstnanost nastane tehdy, pokud je počet volných pracovních míst menší než počet uchazečů o zaměstnání, nebo-li poptávka po práci je menší než nabídka práce.²⁴

3.4 Důsledky nezaměstnanosti

Dopady nezaměstnanosti se dělí na dvě oblasti, na dopady ekonomické a dopady sociální.

3.4.1 Ekonomické důsledky

Ekonomické dopady jsou tvořeny úbytkem produkce formou odchylky mezi skutečným a potencionálním produktem. Je to tedy dopad cyklické nezaměstnanosti.²⁵ Nezaměstnanost tedy znamená marnit zdroji, které jsou v ekonomice k dispozici. Pokud je míra nezaměstnanosti vyšší než přirozená míra nezaměstnanosti,

²²HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. Praha: C.H. Beck, 1999, s. 300.

²³KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006, s. 75.

²⁴RIEVAJOVÁ, Eva. *Trh práce a politika zamestnanosti*. 2009. s. 175-176.

²⁵HELÍSEK, Mojmir. *Makroekonomie: základní kurs*. 2. přeprac. vyd. (dotisk). Slaný: Melandrium, 2002, 193 s.

ekonomika vyrobí méně, než by bylo možné na hladině potencionálního produktu. „Tento vztah zachycuje tzv. Okunův zákon. Okunův zákon říká, že je-li skutečná míra nezaměstnanosti o 1 procentní bod nad úrovní přirozené míry nezaměstnanosti, skutečný produkt bude o 2 procentní body pod svou potencionální úrovní.“

Phillipsova křivka

Mínění ekonomů na nezaměstnanost a inflaci bylo silně ovlivněno článkem A. W. Phillipse, který pozoroval závislost míry nezaměstnanosti a míry růstu nominálních mezd za více než stoleté období ve Velké Británii. Výsledkem jeho práce byla křivka, která je stále námětem pro mnoho ekonomických diskuzí.²⁶

„Phillipsova křivka zachycuje negativní vztah mezi mírou mzdové inflace a mírou nezaměstnanosti. Čím vyšší je míra nezaměstnanosti, tím nižší je mzdová inflace, a obráceně, čím nižší je míra nezaměstnanosti, tím vyšší je mzdová inflace.“²⁷

Opačný vztah mezi růstem mezd a nezaměstnaností je možné vyložit tak, že pokud je nezaměstnanost nízká, zesiluje se rivalita mezi zaměstnavateli při vyhledávání zaměstnanců. Složitě se hledají lidé vhodné kvalifikace a cílí na potencionální zaměstnance vyššími mzdami. V opačném případě, kdy je nezaměstnanost vysoká, větší rivalita vzniká mezi zaměstnanci. V důsledku obav ze ztráty zaměstnání nemají příliš vysoké mzdové požadavky.²⁸

3.4.2 Sociální důsledky

Nezaměstnanosti je velmi často spojována s alkoholismem, kriminalitou, sebevraždami nebo xenofobií. Tyto negativní dopady se zvyšují s rostoucí délkou, po kterou je člověk nezaměstnaný. Důležitým ukazatelem je dlouhodobá nezaměstnanost. Ta se vyznačuje dobou nezaměstnanosti delší než jeden rok. Značnou překážkou dlouhodobé nezaměstnanosti je skutečnost, že čím déle je člověk nezaměstnaný, tak ztrácí své pracovní návyky. To je také důvod, proč jsou dlouhodobě nezaměstnaní neatraktivní pro potencionální zaměstnavatele a šance nalézt pracovní uplatnění je složitější.

²⁶HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 4. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005, xxii, 556 s.

²⁷PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 2. vyd. Praha: Melandrium, 2007. 150 s.

²⁸HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 4. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005, xxii, 556 – 557 s.

3.5 Politika zaměstnanosti

Nejdůležitějšími cíli politiky zaměstnanosti dle zákona o zaměstnanosti je dosažení plné zaměstnanosti a prevence proti nezaměstnanosti. Tyto cíle je potřeba realizovat protože sebelépe navrhovaná státní politika se sama nemůže dokázat naplnit.

Existují 2 typy opatření, která souvisejí s nezaměstnaností, a využívá je vláda. Je to aktivní a pasivní politika zaměstnanosti.²⁹

3.5.1 Aktivní politika zaměstnanosti

Je zaměřena na tvorbu nových pracovních míst, na vyšší flexibilitu pracovní síly a předcházení nezaměstnanosti.³⁰

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti:

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- zvolená rekvalifikace
- veřejně prospěšné práce
- společensky účelná pracovní místa
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program
- opatření na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Rekvalifikace

Úřad práce zajišťuje rekvalifikaci uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání v případě, kdy poptávka na trhu práce neodpovídá nabídce pracovních sil a rekvalifikace dává nové možnosti uplatnění v zaměstnání.

Rekvalifikace znamená získání nebo rozšíření kvalifikace uchazeče. Při stanovení obsahu a rozsahu se vychází z kvalifikace, schopností, zdravotního stavu, zkušeností osoby, která bude rekvalifikována formou získání nových praktických a teoretických dovedností v rámci profesního vzdělání. Rekvalifikace není řádné studium na středních nebo vysokých školách.

²⁹KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007, s. 161.

³⁰PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007, s. 128-129.

Na základě dohody mezi ÚP a uchazečem o zaměstnání se uskutečňuje rekvalifikace, jestliže to vyžaduje jejich uplatnění na pracovním trhu. Úřad práce hradí náklady na rekvalifikaci za účastníka a může, případně poskytnou příspěvek na úhradu nutných nákladů spojených s rekvalifikací. Rekvalifikace zajišťuje krajská pobočka úřadu práce.³¹

Investiční pobídky

Investiční pobídky přislíbují ÚP zaměstnavateli, který tak hmotně podporuje tvorbu nových pracovních míst nebo školení nových zaměstnanců či rekvalifikace. „*Hmotná podpora na vytváření nových pracovních míst může být poskytnuta zaměstnavateli, který vytvoří nová pracovní místa v územní oblasti, ve které je průměrný podíl nezaměstnanosti za 2 ukončená pololetí předcházející datu předložení záměru zaměstnavatele získat investiční pobídky nejméně o 25 % vyšší než průměrný podíl nezaměstnanosti v České republice, nebo na území zvýhodněných průmyslových zón schválených vládou podle zvláštního právního předpisu.*“³² Toto pravidlo se vztahuje i na hmotnou podporu na rekvalifikaci a školení zaměstnanců. Vyšší hmotné podpory stanovuje nařízením vláda v závislosti na situaci na trhu práce. Závazek zaměstnavatele je splnění dohody do 3 let od vydání rozhodnutí o příslibu.³³

Zvolená rekvalifikace

Uchazeč o zaměstnání si může vybrat a sám zabezpečit rekvalifikaci a úřad práce mu ji může za stanových podmínek uhradit. Uchazeč o zaměstnání si zvolí:

- druh pracovní činnosti, kterou se chce rekvalifikovat,
- rekvalifikační zařízení, které má rekvalifikaci provést.

Kurz musí odpovídat zdravotnímu stavu zájemce. Úřad práce poskytne na zvolenou rekvalifikaci maximálně 50 000 Kč.

Veřejně prospěšné práce

Jsou to časově omezené pracovní příležitosti, především pro osoby obtížně umísitelné a dlouhodobě nezaměstnané evidované na ÚP. Tato místa jsou vytvořena

³¹MPSV. Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. MPSV [online]. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

³²Zákon o zaměstnanosti. In: . ročník 2004, číslo 435.

³³Zákon o zaměstnanosti. In: . ročník 2004, číslo 435.

zaměstnavatelem na základně dohody s úřadem práce ke krátkodobému pracovnímu umístění nezaměstnaných. Maximální délka pracovního poměru může být dvanáct následujících po sobě jdoucích měsíců. Příspěvek k úhradě mzdových nákladů zaměstnance může být až do výše skutečných nákladů.

Společensky účelná pracovní místa

Záměrem poskytnutí příspěvku na vyhrazení či zřízení Společensky účelného pracovního místa je obsazení místa uchazečem o zaměstnání, kterému je nemožné zajistit pracovní umístění jiným způsobem, včetně zahájení výdělečné činnosti uchazečem. Předpokladem tvorby SÚPM a následné efektivní využití je nízký stav nabízených volných pracovních míst z profesního nebo územního hlediska.

SÚPM:

- zaměstnavatel vytvoří nebo vyhradí na základně písemného dojednání s Úřadem práce pracovní místo na dobu ujednanou ve smlouvě a bude obsazeno uchazeči z ÚP, kterým není možné jinak zajistit pracovní uplatnění
- nově vytvořené pracovní místo pro nezaměstnaného uchazeče o práci evidovaného Úřadem práce, který začne vykonávat SVC³⁴

„Na příspěvek k úhradě nákladů při zřízení nebo vyhrazení SÚPM není právní nárok. ÚP jej může poskytnout ve formě:

- a. návratného příspěvku,*
- b. příspěvku na úhradu úroků z úvěrů,*
- c. jiného účelově určeného příspěvku,*
- d. částečné nebo plné úhrady vyplacených mzdových nákladů, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění.“³⁵*

Příspěvek může být poskytován maximálně po dobu 12 měsíců, žádá se o něj na příslušné krajské pobočce Úřadu práce, kde jsou vedeni uchazeči.

³⁴ MPSV. Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. MPSV [online]. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

³⁵ MPSV. Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. MPSV [online]. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

Příspěvek na zapracování

Může ho poskytnout Úřad práce zaměstnavateli na základě smlouvy, jestliže zaměstnavatel přijme do pracovního poměru zaměstnance, kterému je věnována zvýšená péče. Příspěvek může být poskytnut maximálně na 3 měsíce a jeho měsíční výše může být maximálně polovina minimální mzdy na jednu FO, která se zapracovává.

Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Je určen pro zaměstnavatele, kteří přecházejí na nové výrobní programy a nemohou pro své zaměstnance zajistit práci v rozsahu týdenní pracovní doby. Přechodem se rozumí změna poskytovaných služeb nebo výroby, při kterých dojde k podstatným technologickým změnám nebo změně předmětu podnikání zapsané v obchodním rejstříku či v živnostenském oprávnění.

Příspěvek je možné poskytnout na částečnou náhradu mzdy nejdéle však po dobu 6 měsíců a měsíční příspěvek může být maximálně polovinu minimální mzdy na jednoho zaměstnance.

Opatření na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Chráněné pracovní místo a příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa.

Chráněné pracovní místo je zřízené zaměstnavatelem na základě písemné smlouvy s Úřadem práce pro osoby se zdravotním postižením. Úřad práce poskytuje na zřízení chráněného pracovního místa příspěvek zaměstnavateli. Chráněné pracovní místo musí být po dobu 3 let obsazeno. Za chráněné pracovní místo může být považováno místo, které je obsazené osobou se zdravotním postižením, jestliže je vymezeno v písemné smlouvě mezi zaměstnavatelem a Úřadem práce.

Na vytvoření nebo vymezení chráněného pracovního místa může Úřad práce udělit na základě smlouvy se zaměstnavatelem příspěvek na částečnou úhradu nákladů. Tato dohoda je možná uzavřít až po uplynutí 12 měsíců ode dne obsazení vytvořeného nebo vymezení chráněného pracovního místa. Roční maximální výše příspěvku je 48 000 Kč.³⁶

³⁶ MPSV. Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. MPSV [online]. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

3.5.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Je to pouhé potlačování dopadů nezaměstnanosti ve formě podpor v nezaměstnanosti.³⁷ Podpora v nezaměstnanosti přísluší uchazeči o zaměstnání v případě splnění daných podmínek po podpůrní dobu.³⁸

Tabulka 1 - Podpůrní doba u uchazeče o zaměstnání.

Věk uchazeče	Podpůrní doba
do 50 let	5 měsíců
50 – 55 let	8 měsíců
nad 55 let	11 měsíců

Zdroj: Zákon o zaměstnanosti

Výše příspěvku v období nezaměstnanosti je určena z průměrné čisté měsíční mzdy. První dva měsíce je příspěvek ve výši 65 %, další dva měsíce 50 % a po zbývajících měsících činí 45 % výdělku.³⁹

Maximální výše podpory je 0,58násobek průměrné mzdy za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, kdy byla žádost o podporu v nezaměstnanosti podána. V roce 2018 tato podpora činí 16 682 Kč.⁴⁰

Minimální podpora v nezaměstnanosti neexistuje, výše podpory je závislá na průměrném příjmu. V případě, že někdo pracuje za minimální mzdu (11 000 Kč), tak by měl nárok na podporu:

- první 2 měsíce (65%) = 7150 Kč
- druhé 2 měsíce (50%) = 5500 Kč
- 5 a další měsíc (45%) = 4950 Kč

Pokud zaměstnanec pracuje za mzdu nižší, než minimální, nebo v případě, že pracuje na zkrácený úvazek, má nižší podporu. V případech, kdy není možné zjistit průměrný příjem, se výše podpory vypočítá z průměrné mzdy:

- první 2 měsíce (15% z 27000 Kč) - 4050 Kč
- druhé 2 měsíce (12%) - 3240 Kč
- 5 a další měsíc (11%) - 2970 Kč⁴¹

³⁷ PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007, s. 129.

³⁸ *Zákon o zaměstnanosti*. In: . ročník 2004, číslo 435

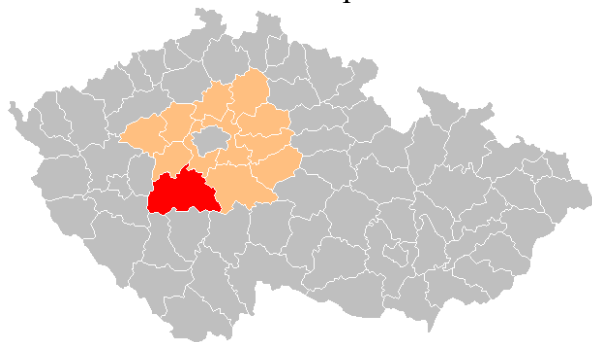
³⁹ TOMEŠ, Igor. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. Vyd. 2. rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2009, 304 s.

⁴⁰ Podpora v nezaměstnanosti se od roku 2018 zvyšuje. Podnikatel.cz [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-se-od-roku-2018-zvysuje/>

3.6 Charakteristika regionu Příbram

Okres Příbram se rozkládá v jihozápadní části Středočeského kraje, na jižní straně sousedí s Jihočeským krajem – okresy Písek, Strakonice a Tábor, dále sousedí s krajem Plzeňským – okresy Plzeň – Jih a Rokycany. Ve Středočeském kraji sousedí s okresy Beroun, Praha-západ a Benešov.

Obrázek 4 - Pozice na mapě

Zdroj: (MPSV)

Příbramský okres je největší ve Středočeském kraji, zaujímá rozlohu 1563 km², tedy 14,3% rozlohy Středočeského kraje. Z celkové rozlohy okresu zabírá zemědělská půda 47,6% a lesy 40,4%, je tedy nejvíce zalesněnou oblastí v kraji. Počtem obyvatel na km² patří mezi tři nejdříve osídlené regiony kraje. Svým počtem 114,2 tisíc obyvatel patří na 5. místo v kraji.

Od roku 2003 se okres člení na 3 správní obvody obcí s rozšířenou působností Dobříš, Příbram a Sedlčany. Ty se dále dělí na 5 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem Březnice, Dobříš, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Sedlčany. V současnosti regionu náleží 120 obcí, z toho 8 obcí má status města Březnice, Dobříš, Krásná Hora nad Vltavou, Nový Knín, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Sedlčany a Sedlec-Prčice a dvě obce jsou městysem – Jince a Vysoký Chlumeč.

Příbramský okres je hojně členitý se značným zalesněním krajiny. Severozápadní a západní část tvoří hranici Brdy. Ve vrchovině Brdy se nachází nejvyšší bod Středočeského kraje – vrch Tok. Nejnižší položený bod se nachází poblíž soutoku říčky Křenické s Vltavou u Čími – 271 m. Celým regionem protéká řeka Vltava, na které

⁴¹ Kalkulačka podpora v nezaměstnanosti v roce 2017. *Sociální dávky 2014* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/kalkulacka-podpora-v-nezamestnanosti-v-roce-2017/>

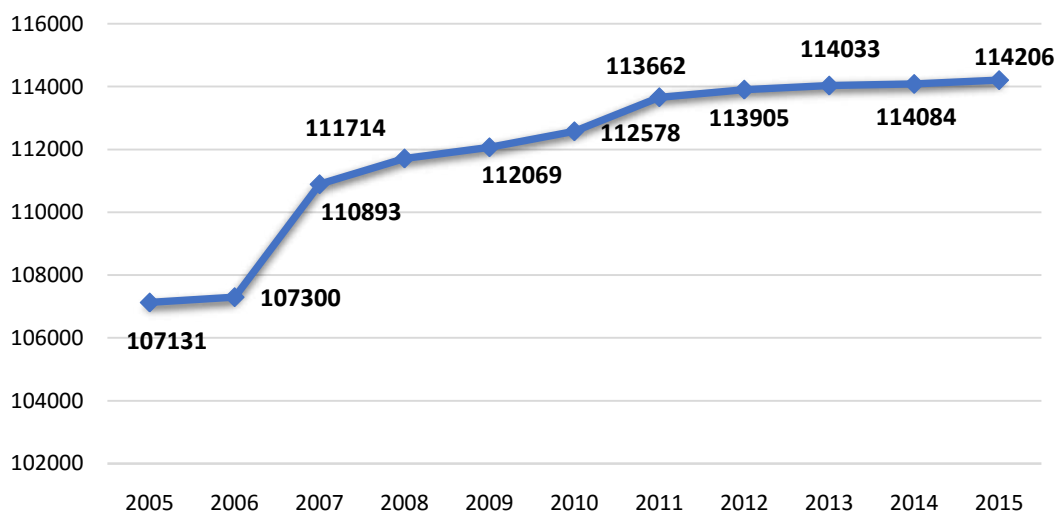
se nacházejí dvě přehrady Kamýcká a Orlík, který je dle objemu vody největší přehradou v České republice.

Nerostné bohatství na úpatí Brd pod Třemošnou městu Příbram i příbramskému regionu zajistilo světové jméno. Již od dávných dob je historie města spjata s hornickou činností. Za rozvoj po 2. sv. válce vděčí příbramský region i báňské činnosti (těžbě uranových rud), to však způsobilo vážné ekologické problémy. Pro oblast je také charakteristický strojírenský, potravinářský a hutnický průmysl. V 90. letech došlo k útlumu uranového průmyslu.⁴²

3.6.1 Obyvatelstvo regionu Příbram

Na konci roku 2015 žilo 114 206 obyvatel v regionu Příbram, to je 8,6% populace Středočeského kraje. Hustota zalidnění byla 73,1 obyvatel na km², což ho řadí mezi nejméně osídlené regiony v kraji. Je to způsobeno především oblastmi, které jsou určeny k rekreačním účelům a členitým územím, které z 43% zaujímají lesy pohoří Hřebenů a Brd.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2005 - 2015

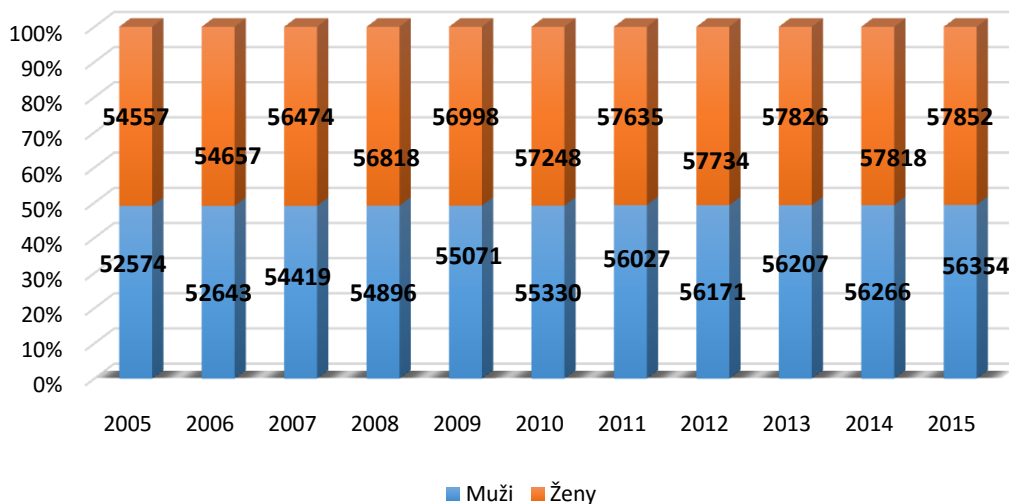

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

⁴² ČSÚ. Charakteristika okresu Příbram. Český statistický úřad. [Online] [Citace: 2017-04-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pribram

Dle výše uvedeného grafu č. 1 je zřejmé, že počet obyvatel regionu Příbram od roku 2005 neustále roste. Počet obyvatel se od roku 2005 do roku 2015 zvýšil o 7075 osob. Nejvyšší přírůstek byl zaznamenán mezi roky 2006 a 2007.

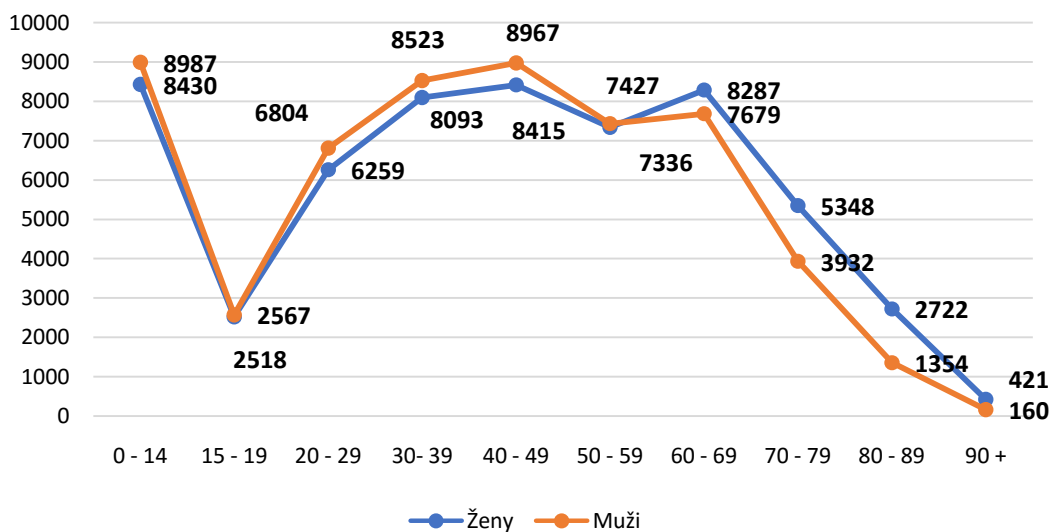
Graf 2 - Rozdělení obyvatelstva dle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

Z grafu č. 2 je patrné, že mužů je méně než žen. Nejvíce žen bylo v okrese Příbram v roce 2015 a to 57 852 žen. Mužů bylo nejvíce také v roce 2015 a to 56 354 mužů. Největší rozdíl mezi nimi byl v roce 2007, kdy počet žen byl větší o 2055 a nejmenší rozdíl byl v roce 2015, žen bylo více o 1498.

Graf 3 - Rozdělení obyvatelstva dle věku a pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

Graf číslo 3 zobrazuje počet obyvatel v deseti věkových kategoriích rozdělených dle pohlaví. Z grafu je patrné, že muži převažují od narození až do 59 roku. Od 60 let převažuje počet žen až do poslední kategorie 90 +. V kategorii 70 – 79 let převažují ženy nad muži s největším rozdílem a to 1416. Naopak největší rozdíl v převaze mužů je v letech 0 – 14 let.

Tabulka 2 - Rozdělení obyvatelstva dle nejvyššího dosaženého vzdělání

		Ženy	Muži	Celkem
Obyvatelé 15 a více let		49211	47446	96657
stupeň vzdělání	bez vzdělání	201	193	394
	základní včetně neukončeného	11230	6937	18167
	střední vč. vyučení (bez maturity)	14096	20774	34840
	úplné střední s maturitou	14887	11687	26574
	nástavbové studium	1761	876	2637
	vyšší odborné	908	440	1348
	vysokoškolské	4442	4627	9069

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Vše o území VDB)

Výše uvedená tabulka 2 zobrazuje obyvatelstvo dle nejvýše dosaženého vzdělání. V příbramském regionu nejvíce žen dosáhlo úplného středního vzdělání s maturitou, následuje střední vzdělání včetně vyučení bez maturity. Naopak nejméně žen je v regionu Příbram bez vzdělání. Muži mají nejčastěji vzdělání střední včetně vyučení bez maturity, poté úplné střední s maturitou a nejméně mužů je bez vzdělání.

3.6.2 SWOT analýza regionu Příbram

SWOT analýza má povahu koncepčního spisu, který ulehčuje porovnávání slabých a silných stránek s příležitostmi a hrozby. Prostřednictvím SWOT analýzy je možné formulovat prostředí regionu, jeho aktuální stav a zjistit nové možnosti rozvoje. Vytvořením analýzy bude možné porovnat, zda nynější strategie rozvoje regionu Příbram odpovídá jeho požadavkům.

Silné stránky regionu Příbram

- strategická poloha regionu, blízkost Prahy
- působení několika mezinárodních a celostátních firem, např. Bobcat, Ravak

- dobré dopravní spojení s Prahou
- velký počet rekreačních oblastí, např. oblast Orlické přehrady
- atraktivní krajina, řeka Vltava
- flexibilní pracovní síla zvyklá za prací dojíždět
- předpoklady pro rozvoj zpracovatelského průmyslu i zemědělské výroby
- bohatý přírodní, historický a kulturní potenciál pro oblast cestovního ruchu

Slabé stránky regionu Příbram

- nestejněměrná rozvinutost regionu
- nekvalitní technický stav silnic
- konkurence Prahy je příčinou odchodu kvalifikované pracovní síly
- nedostatek pracovních míst v některých oblastech regionu
- nepřetržitě se zhoršující dopravní dosah obyvatel z okrajových a menších obcí do měst
- nízký počet lidí s vysokoškolským vzděláním

Příležitosti

- využití strategické geografické polohy v rámci ČR i EU
- rozvoj silniční sítě
- využití potencionálu okresu pro rozmach cestovního ruchu
- zvýšení počtu spojů hromadné dopravy
- zkvalitnění vzdělávacího systému
- čerpání prostředků z Evropské unie na regionální rozvoj

Hrozby

- zvýšení nezaměstnanosti
- stárnutí populace a vysídlování obcí
- odchod mladého vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva do velkých měst
- nárůst zatížení dopravních tras
- zhoršování stavu silnic

3.6.3 Největší zaměstnavatelé regionu Příbram

V příbramském region působí mnoho firem. O těch největších jsou níže uvedeny některé informace, například údajů o počtu zaměstnanců.

Oblastní nemocnice Příbram, a. s.

Nemocnice je jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v regionu Příbram. V roce 2015 nemocnice zaměstnávala 1100 zaměstnanců. Příbramská nemocnice je akciovou společností s jediným akcionářem Středočeským krajem. Je součástí páteřní sítě nemocnic Středočeského kraje. Oblastní nemocnice Příbram zahrnuje 39 specializovaných zdravotnických pracovišť, z nichž převážná část poskytuje ambulantní i lůžkovou péči. Součástí nemocnice je také lékárna, k níž patří i „ředírna“ cytostatik pro onkologický stacionář nemocnice a prodejna zdravotnických potřeb.⁴³

Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.

Společnost vznikla v roce 2004 a zaměstnává mezi 250 – 499 zaměstnanci. Tradiční a spolehlivý dodavatel výrobků a slitin na bázi olova, drahých kovů a cínu. Recykluje olovněné odpady, vyrábí olovo a jeho slitiny, zpracovává odpady s obsahem drahých kovů a elektroopad, svítidla a světelné zdroje.⁴⁴

Ravak, a.s.

Společnost Ravak vznikla v roce 1991. Je největším výrobcem vybavení do koupelen v České republice a jedním z nejvýznamnějších hráčů na trhu evropském. Specializuje se na moderně promyšlené koupelny. Spotřebitelům nabízí vany, sprchové kouty, umyvadla, vodovodní baterie, koupelnový nábytek a doplňky. V současnosti ve společnosti Ravak pracuje přibližně 500 zaměstnanců.⁴⁵

KOSTAL CR, spol. s r. o.

Kostal je rodinná firma sídlící v Německu, vznikla v roce 1912. V současnosti ve firmě Kostal pracuje 500 – 999 zaměstnanců. Firma působí v 17 zemích a specializuje se na vyvíjení a produkci elektroniky a elektromechanických komponentů. Aktuální

⁴³ Historie a současnost. *Oblastní nemocnice Příbram, a.s.* [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://www.nemocnicepribram.cz/o-nas/historie>

⁴⁴ Informace o společnosti. *Kovohutě Příbram* [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://www.kovopb.cz/>

⁴⁵ O nás. Ravak [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.ravak.cz/cz/o-nas>

odběratelé společnosti jsou významné průmyslové podniky, především světoví výrobci automobilů.⁴⁶

Doosan Bobcat EMEA, s.r.o..

Jeden z nejvýznamnějších světových producentů stavebních strojů. V Dobříši u Prahy byl v září 2007 otevřen nový závod na výrobu kompaktních nakladačů a bagrů. Zde se vyrábí přes 80% výrobků určených na trhy evropské, africké a trh na Středním východě. V současné době závod zaměstnává okolo 600 lidí.⁴⁷

Veolia Transport

Je největší dopravní společnost v Evropě. Společnost vznikla v roce 1876 ve Francii. Hlavní činností v České republice je linková autobusová doprava. Zaměstnává 2597 zaměstnanců a sdružuje 5 společností v ČR a 2 na Slovensku.⁴⁸

⁴⁶ Historie. Kostal [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <http://www.kostal.cz/k/o-nas/historie/index.html>

⁴⁷ DOBŘÍŠ CAMPUS. Doosan Bobcat [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <http://www.bobcatdobris.cz/dobris-campus>

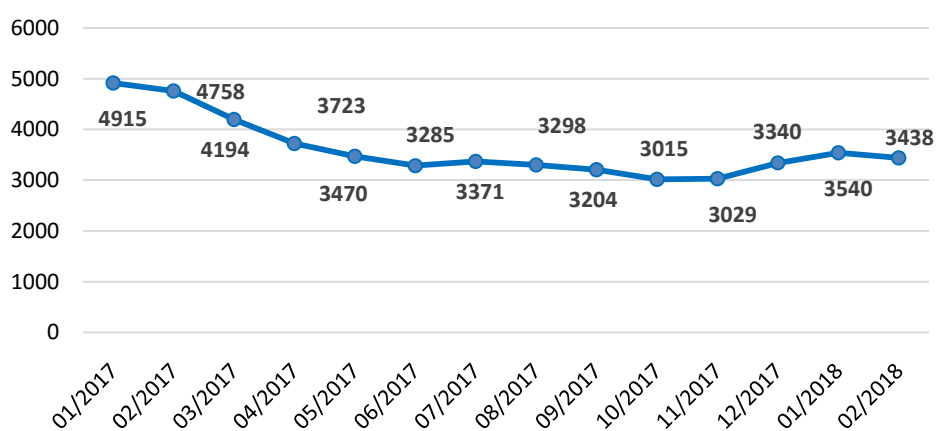
⁴⁸ O společnosti. Veolia Transport [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.veolia-transport.cz/>

4 Vlastní práce

4.1 Aktuální stav nezaměstnanosti v regionu Příbram

K 28. 2. 2018 bylo evidováno na pracovním úřadě v regionu Příbram 3438 nezaměstnaných osob. Volných pracovních míst v evidenci Úřadu práce k 28. 02. 2018 bylo 1930. Podíl nezaměstnaných osob na konci února 2018 dosahoval 4,47 %, což bylo nejvíce ve Středočeském kraji.

Graf 4 - Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v roce 2017

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob)

Z výše uvedeného grafu č. 4 je patrné, že počet uchazečů o zaměstnání se od ledna 2017 do října 2017 snížil o 1900 osob. Od listopadu se počet nezaměstnaných začal opět zvyšovat, určitý vliv na to mají sezónní zaměstnání, kdy zaměstnanci jsou v zimním období registrováni na úřadech práce a poté se začínají postupně vracet zpět do pracovního procesu. Nejméně uchazečů bylo registrováno v červnu a srpnu.

Tabulka 3 - Podíl nezaměstnaných osob (%)

	Celkem	Muži	Ženy
01/2017	6,49	7,03	5,93
02/2017	6,27	6,77	5,75
03/2017	5,51	5,78	5,23
04/2017	4,91	4,88	4,94
05/2017	4,57	4,41	4,74
06/2017	4,35	4,11	4,59
07/2017	4,47	4,13	4,83
08/2017	4,38	3,99	4,78
09/2017	4,25	3,73	4,61
10/2017	4	3,81	4,28
11/2017	4	3,81	4,21
12/2017	4,41	4,5	4,32
01/2018	4,63	4,9	4,34
02/2018	4,47	4,76	4,17

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob)

Ve výše uvedené tabulce číslo 3 je znázorněn podíl nezaměstnaných mužů a žen v %. Od ledna do března je vyšší podíl nezaměstnaných mužů, může to být způsobené tím, že více mužů má sezónní zaměstnání například v zemědělství nebo gastronomii. Od dubna začíná převyšovat podíl nezaměstnaných žen až do listopadu.

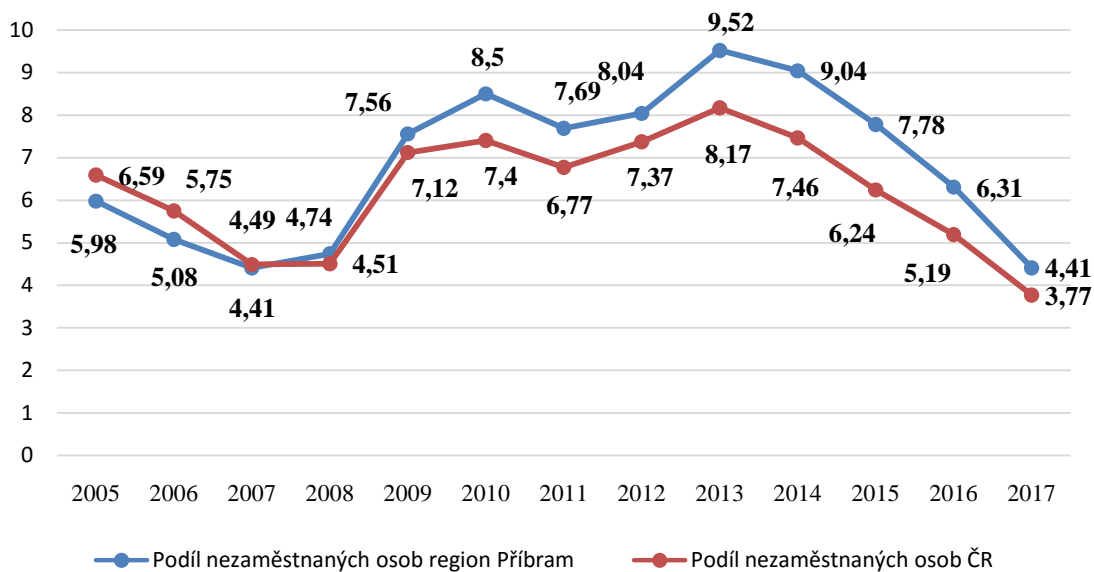
4.2 Analýza nezaměstnanosti regionu Příbram

Diplomová práce je zaměřená na vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v letech 2005 – 2015. Pro aktuálnost jsou přidána data z let 2016 a 2017.

4.2.1 Vývoj nezaměstnanosti

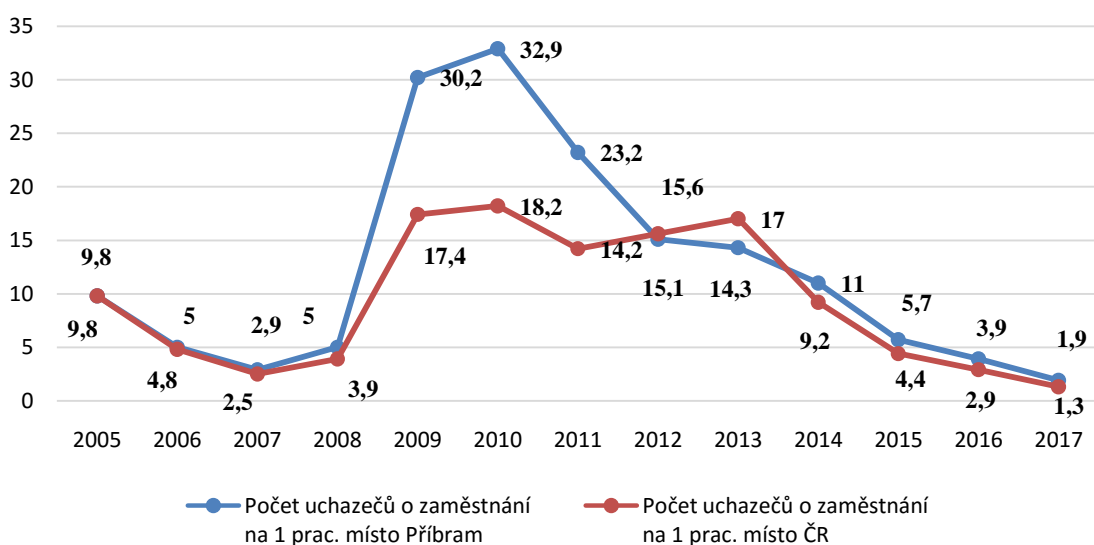
Níže uvedený graf Vývoje podílu nezaměstnaných osob porovnává region Příbram s Českou republikou v letech 2005 – 2015. Z grafu je zřejmé, že do roku 2007 byl vyšší podíl nezaměstnaných v ČR, od roku 2008 se nezaměstnanost v příbramském regionu zvýšila oproti ČR a tento stav trval až do roku 2015. Je tedy patrné, že nezaměstnanost v regionu Příbram je opravdu problém. Nejvyšší podíl nezaměstnaných byl v roce 2013, naopak nejnižší byl v roce 2007.

Graf 5 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v regionu Příbram ve srovnání s ČR v letech 2005-2015

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce)

Graf 6 - Počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo

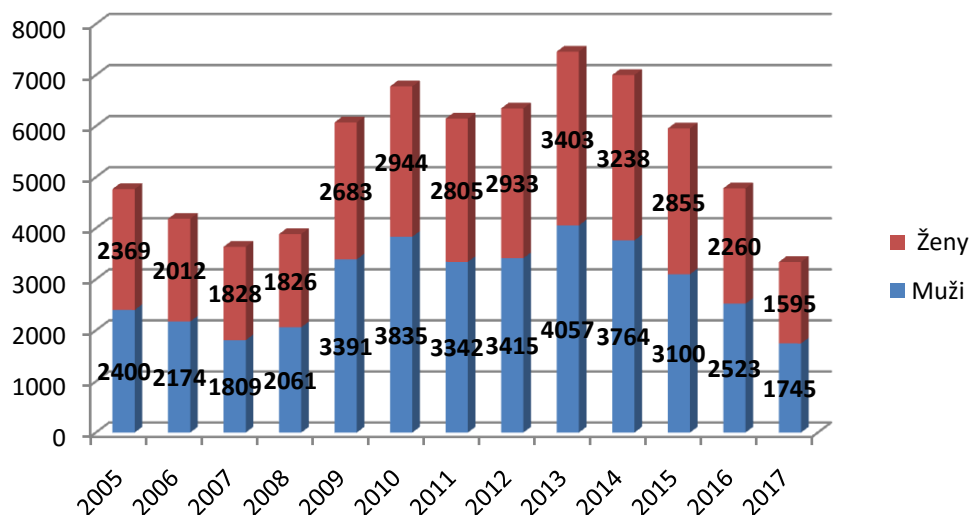
Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce)

Výše uvedený graf porovnává počet uchazečů o zaměstnání na 1 pracovní místo v regionu Příbram a České republice. V roce 2005 byl počet shodný 9,8, poté začal klesat do roku 2007, kdy byl nejnižší za celé sledované období. Nejvíce uchazečů na 1 pracovní místo bylo v roce 2009, rozdíl mezi regionem a ČR byl však 14,7 uchazečů na jedno

pracovní místo. Roky 2012 a 2013 byly jediné, kdy počet uchazečů na jedno pracovní místo byl vyšší v České republice oproti Příbramsku.

Nezaměstnanost dle pohlaví

Graf 7- Rozdělení nezaměstnaných dle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Kromě roku 2007, kdy bylo více nezaměstnaných žen, je v evidenci úřad práce více mužů. Největší rozdíl byl v roce 2010, kdy rozdíl mezi muži a ženami byl 891. Nejmenší rozdíl byl v roce 2007, ale to počet žen byl vyšší než počet mužů.

Nezaměstnanost dle vzdělání

Nezaměstnanost se dotýká všech vzdělanostních skupin populace. Obyvatelstvo má rozdílnou profesní kvalifikaci s možností rozdílného uplatnění. V současné době zaměstnavatelé kladou stále vyšší nároky na uchazeče o práci, a proto platí, čím nižší má člověk vzdělání, tím hůře si na trhu práce najde uplatnění.

V níže uvedených tabulkách jsou rozděleny nezaměstnané osoby dle nejvyššího dosaženého vzdělání. První tabulka je zaměřena na region Příbram a druhá tabulka souhrnně na Českou republiku. Z obou tabulek je patrné, že nejvíce nezaměstnaných je vyučeno, shodně jich bylo nejvíce v roce 2013 a od té doby počet klesal. Druhou nejpočetnější skupinou jsou osoby se základním vzděláním a třetí skupinou jsou osoby s úplným středním vzděláním s maturitou. V příbramském regionu je nejméně nezaměstnaných osob bez vzdělání, ale to odpovídá tomu, že nejméně osob v regionu

Příbram je osob bez vzdělání. Od roku 2006 do roku 2014 rostl počet nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním, což odráží trend, že rostl počet osob studujících vysokou školu, avšak nebylo pro ně na trhu adekvátní uplatnění.

Čtvrtou nejpočetnější vzdělanostní skupinou nezaměstnaných v České republice jsou vysokoškoláci, naopak nejméně nezaměstnaných je s vyšším vzděláním, ale to odpovídá tomu, že není tolik osob s vyšším vzděláním a více lidí studuje vysoké školy než vyšší odborné. Při porovnání obou tabulek vychází, že nejvíce nezaměstnaných je ve stejných, vzdělanostních skupinách a region Příbram se tedy zásadně neodlišuje od České republiky.

Tabulka 4 - Nezaměstnanost dle vzdělání v regionu Příbram

	bez vzdělání	základní	vyučení	střední bez maturity	vyučení s maturitou	úplné střední s maturitou	vyšší	vysoko školské
2005	3	1 212	2 195	124	183	898	40	114
2006	3	992	1 964	117	163	829	22	96
2007	1	837	1 708	64	166	725	31	105
2008	2	899	1 799	92	160	765	35	135
2009	1	1 285	2 879	155	321	1 153	38	242
2010	3	1 428	3 202	183	335	1 320	45	263
2011	3	1 412	2 859	165	279	1 124	43	262
2012	1	1 426	2 999	112	272	1 192	55	291
2013	5	1 619	3 528	118	299	1 529	57	305
2014	7	1 549	3 121	191	347	1 390	77	320
2015	4	1 353	2 637	128	275	1 214	56	288
2016	3	1 158	2 046	116	208	971	41	240
2017	1	829	1 401	81	157	668	35	168

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Tabulka 5 - Nezaměstnanost dle vzdělání Česká republika

	bez vzdělání	základní	vyučení	střední bez maturity	vyučení s maturitou	úplné střední s maturitou	vyšší	vysokoškolské
2005	3 251	153 249	209 194	17 110	19 930	87 714	2 860	17 102
2006	3 028	137 891	179 666	14 793	18 067	77 012	2 506	15 582
2007	2 417	109 630	139 834	10 938	14 095	62 068	1 916	13 980
2008	2 283	104 151	138 277	11 533	15 433	62 342	2 233	15 998
2009	2 648	141 090	224 800	18 465	27 331	96 095	3 485	25 222
2010	2 957	144 657	232 366	18 979	27 777	102 299	3 816	28 700
2011	3 001	136 615	201 212	17 787	24 676	92 888	3 746	28 526
2012	3 009	147 030	223 624	12 613	19 574	103 763	4 293	31 405
2013	3 006	161 269	240 949	12 901	20 872	115 866	5 034	36 936
2014	3 206	147 107	208 646	18 495	24 568	101 048	4 477	34 367
2015	8 065	122 072	169 411	14 741	19 892	83 845	3 972	31 120
2016	9 604	104 742	140 501	12 255	16 337	68 359	3 180	2 286
2017	11 323	74630	101 876	8 906	11 990	49 710	2 286	19 899

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Nezaměstnanost dle věku

Věk v období bez zaměstnání hraje velkou roli, rozdílně se s touto skutečností vypořádávají mladí lidé například absolventi a lidé, kterým zbývá odpracovat pár let, než odejdou do důchodu.

Tabulka 6- Nezaměstnanost dle věku v regionu Příbram

	Do 19 let	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více let
2005	250	1223	1004	995	1228	79
2006	186	1046	927	813	1120	94
2007	148	790	837	737	1003	122
2008	186	907	832	763	1056	143
2009	267	1518	1429	1161	1500	199
2010	216	1623	1702	1325	1670	243
2011	237	1435	1528	1230	1525	192
2012	236	1456	1557	1312	1526	261
2013	224	1743	1847	1530	1765	351
2014	192	1475	1710	1514	1736	375
2015	172	1194	1328	1322	1541	398
2016	145	954	1 006	1 029	1 242	407
2017	89	579	689	740	886	357

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Z tabulky číslo 6 je patrné, že nejpočetnější věkovou skupinou nezaměstnaných je mezi 50 – 59 rokem. Nejmenší skupinou jsou občané ve věku 60 a více let, ale i zde je patrné markantní nárůst mezi roky 2005 a 2015. To může být způsobeno stárnutím populace. Druhou nejméně početnou skupinou jsou obyvatelé do 19 let, mezi ně se řadí především absolventi středních škol. Ve věkové skupině 20 – 29 let budou mít značné zastoupení také absolventi především vyšších a vysokých škol. Nezaměstnanost je ve věkových skupinách od 20 do 59 let velmi podobná.

Tabulka 7 - Nezaměstnanost dle věku Česká republika

	Do 19 let	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více let
2005	27 092	131 765	115 212	107 941	121 582	6 824
2006	22 464	107 940	102 371	91 161	113 750	7 859
2007	16 767	75 138	80 110	74 097	99 674	9 062
2008	18 265	80 360	79 508	71 054	93 667	9 396
2009	25 898	132 845	127 812	107 989	131 438	13 154
2010	23 868	132 826	134 114	115 119	140 239	15 385
2011	23 070	125 324	121 129	106 603	122 381	9 944
2012	24 221	134 452	128 019	113 980	129 178	15 461
2013	22 074	144 895	141 276	126 458	140 174	2 726
2014	17 370	121 275	126 581	118 601	133 086	25 001
2015	14 446	93 725	102 011	101 422	155 456	26 058
2016	12 459	72 926	82 364	86 277	99 222	28 125
2017	9 265	48 598	57 293	63 209	75 942	26 309

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Věková tabulka pro Českou republiku je velmi podobná tabulce regionu Příbram. Nejméně početnou skupinou nezaměstnaných je věková skupina 60 let a více. Nejpočetnější skupinou jsou uchazeči ve věku od 50 – 59 let. V této skupině může být problém především v tom, že v době kdy nezaměstnaní studovali, nebylo běžné učit se anglický jazyk, který je v současné době tolik rozšířený nebo používat počítač na úrovni vhodné pro práci. Ve skupinách do 19 let a 20 – 29 mohou velkou část nezaměstnaných tvořit absolventi škol.

Struktura uchazečů dle délky evidence na ÚP

Při porovnání obou tabulek je patrné, že nejvíce uchazečů je ve skupinách do 3 měsíců a více než 2 roky. Uchazeči, kteří jsou registrováni na ÚP do 3 měsíců ve většině případů mění pracovní místo a jejich šance na novou práci je velká, protože mají stále zažité pracovní návyky a mají motivaci hledat. Uchazeči, kteří jsou registrováni 3 – 6 měsíců mohou být sezónní pracovníci, kteří jsou mimo sezónu přihlášení na ÚP a na začátku sezóny opět nastoupí do pracovního poměru. Největším problémem jsou nezaměstnaní, kteří jsou registrováni více než 2 roky. Jsou to většinou lidé, kteří mají problém sehnat pracovní místo nebo pracovat nechtějí. Tyto osoby je obtížné motivovat, protože už ztrácejí naději a i své pracovní návyky.

Tabulka 8 - Struktura uchazečů dle délky evidence na ÚP v regionu Příbram

	do 3 měsíců	3 - 6 měsíců	6 - 9 měsíců	9 - 12 měsíců	1- 2 roky	více než 2 roky
2005	1610	904	467	280	575	933
2006	1425	698	357	289	526	891
2007	1324	639	347	232	362	733
2008	1605	735	344	208	336	659
2009	2247	1245	721	520	638	703
2010	2436	1158	657	507	1073	948
2011	1923	1035	510	408	1013	1258
2012	1976	1064	545	460	936	1367
2013	1938	1216	695	655	1271	1685
2014	1826	1006	577	499	1171	1973
2015	1718	890	467	349	739	1792
2016	1 719	789	379	280	484	1132
2017	1 315	607	264	187	321	646

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Tabulka 9 - Struktura uchazečů dle délky evidence na ÚP v České republice

	do 3 měsíců	3 - 6 měsíců	6 - 9 měsíců	9 - 12 měsíců	1- 2 roky	více než 2 roky
2005	130 938	86 618	46 380	33 676	79 724	133 080
2006	119 809	73 972	39 139	30 716	62 964	121 945
2007	106 358	57 867	29 960	23 780	44 911	92 002
2008	134 763	65 894	30 298	19 771	33 701	67 823
2009	17 172	119 762	70 842	53 487	61 442	62 431
2010	190 189	98 270	52 059	42 552	99 160	79 321
2011	152 103	91 835	46 740	33 643	82 347	101 783
2012	154 773	100 270	53 183	44 851	82 070	110 164
2013	149 499	101 137	56 612	52 604	106 175	130 806
2014	136 168	82 984	47 150	38 447	90 668	146 477
2015	129 421	70 362	37 867	27 913	58 232	129 323
2016	117 961	61 690	34 298	23 261	45 253	98 910
2017	98 900	46 254	24 281	16 673	29 101	65 411

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

4.3 Rizikové skupiny obyvatel

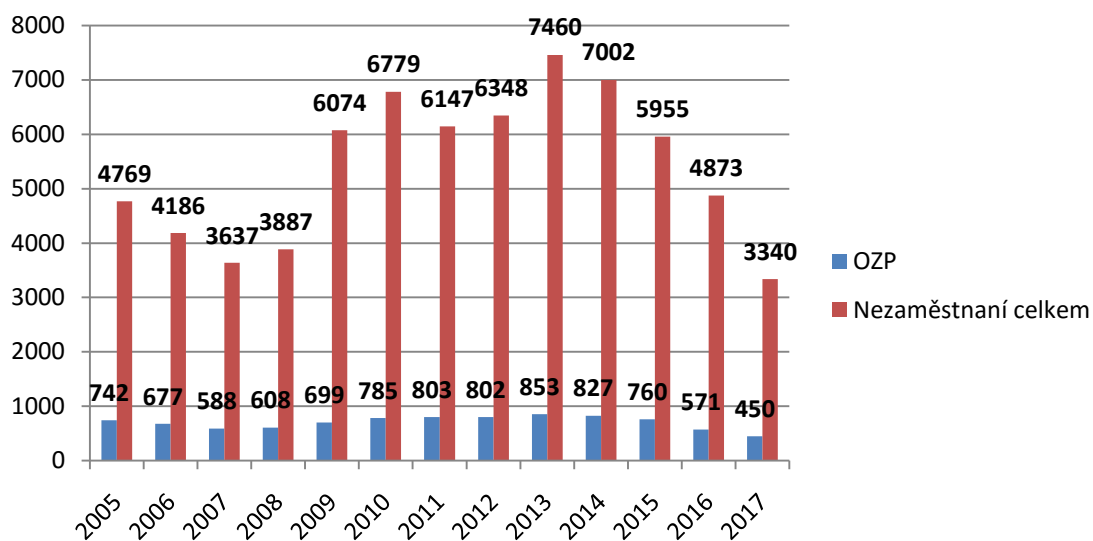
Na pracovním trhu dochází k vývoji, který způsobuje změny, a jednotlivé sociální skupiny se přizpůsobují odlišným způsobem. Pro nalezení nového pracovního místa mnohdy totiž nestačí nasazení, kreativita nebo ochota dojíždět. Problémem uplatnit se může být nižší kvalifikace, barva kůže nebo vyšší věk. Jsou skupiny obyvatel, jejichž postavení na pracovním trhu tak může být rizikovější a vyžadují větší pozornost.

4.3.1 Osoby se zdravotním postižením

Zdravotní postižení je dlouhodobý nebo trvalý stav, jenž nelze léčbou zcela odstranit. Prostředky současné medicíny to nedovolují. Negativní důsledky mohou být pouze zmírněny. Mohou to být různé formy sociálních služeb nebo vhodné náhradní pomůcky. Zdravotně postižení lidé musí překonávat plno problémů, které mnohdy plynou z existence postižení.

V grafu č. 8 je znázorněn vývoj počtu nezaměstnaných osob se zdravotním postižením v letech 2005 – 2015. Největší nárůst nezaměstnanosti u zdravotně postižených osob byl mezi roky 2008 a 2009, nárůst byl 91 osob. Samozřejmě to může být ovlivněno tím, že u nezaměstnanosti byl zaznamenán celkový nárůst. V posledním sledovaném roce 2015 se počet nezaměstnaných se zdravotním postižením snížil o 67 osob.

Graf 8 - Vývoj počtu osob se zdravotním postižením

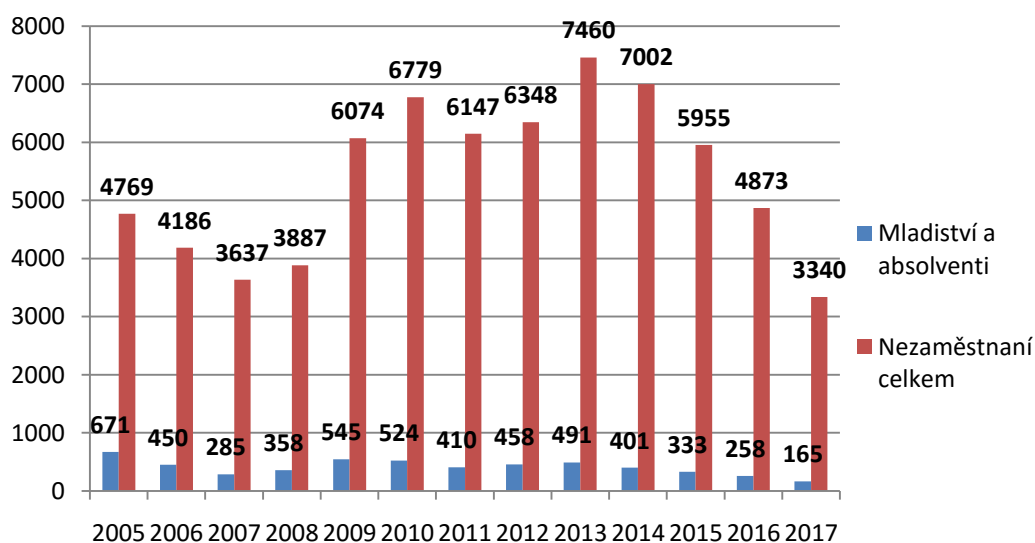

Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Struktura uchazečů)

4.3.2 Mladiství a absolventi

V níže uvedeném grafu je vidět vývoj počtu nezaměstnaných mladistvých a absolventů k celkové nezaměstnanosti. Nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů byl v roce 2005 a to 671. Naopak nejméně nezaměstnaných bylo v roce 2007 a to 285. V posledních sledovaných letech počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých klesal, což je velmi pozitivní zpráva, protože je patrné, že o absolventy začínají mít firmy zájem.

Graf 9- Vývoj počtu mladistvých a absolventů

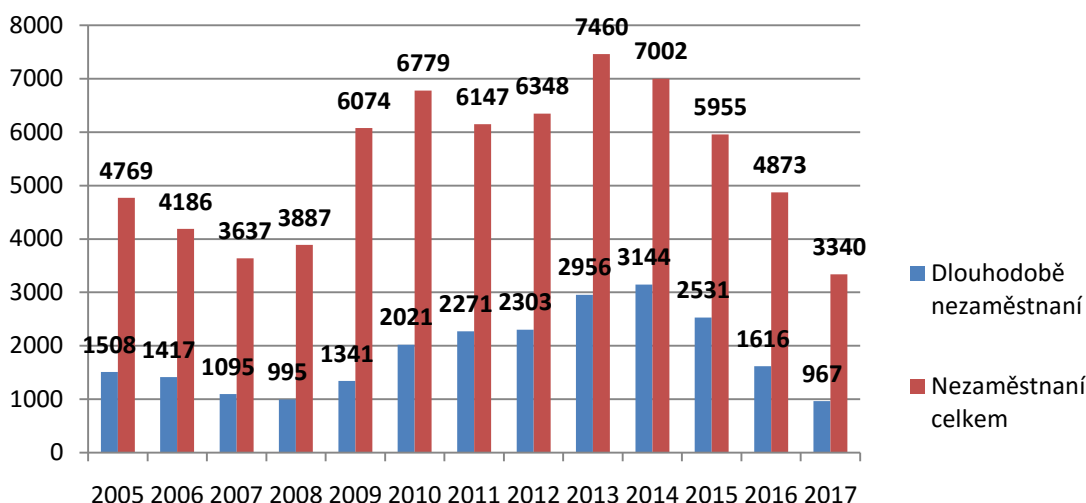
Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Pololetní statistiky absolventů škol a mladistvých v evidenci ÚP)

4.3.3 Dlouhodobě nezaměstnaní

Jedna z nejrizikovějších skupin jsou dlouhodobě nezaměstnaní. Jsou to lidé, kteří hledají práci déle než 1 rok. U těchto lidí je problém, protože mohou začít ztrácet motivaci v to že, práci naleznou. Dalším problémem je, že mohou ztrácet pracovní návyk. Proto je velmi důležité zaměřit se na pomoc pro dlouhodobě nezaměstnané a snažit je se vrátit do pracovního procesu, například rekvalifikačními kurzy,

V grafu je patrné že, od roku 2008 počet dlouhodobě nezaměstnaných stoupl až do roku 2014 a teprve v posledním sledovaném roce se počet dlouhodobě nezaměstnaných snížil. Nejvyšší nezaměstnanost byla v roce 2014 a to 3144 dlouhodobě nezaměstnaných osob, nejnižší v roce 2008.

Graf 10- Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných

Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Struktura uchazečů)

4.4 Aktivní politika zaměstnanosti regionu Příbram

Aktivní politika zaměstnanosti je významnou činností úřadu práce. Cílem je reagovat na okolnosti na trhu práce a uskutečňovat aktivní a preventivní akce podporující nezaměstnané k hledání zaměstnání, místo pobírání sociálních dávek.

Hlavní činnosti v regionu Příbram byly především podpora a tvorba pracovních pozic pro veřejně prospěšné práce, společensky účelná místa, rekvalifikace a absolventy škol a mladistvé. Aktivní politika zaměstnanosti také podporuje problémové skupiny obyvatel. Nejvyšší prioritou jsou stále místa pro získání praxe a kvalifikace mladistvých a absolventů a rekvalifikace.

V roce 2016 bylo v regionu Příbram vytvořeno:

- 193 místo pro veřejně prospěšné práce
- 114 míst pro společensky účelná pracovní místa vyhrazená - SÚPM
- 41 míst pro společensky účelná pracovní místa zřízené SVČ
- 116 míst pro veřejně prospěšné práce hrazené z projektu ESF - VPP ESF (NIP)
- 272 míst pro společensky účelná pracovní místa vyhrazená hrazená z projektů ESF - SÚPM ESF (NIP, RIP) a nově vytvořená pracovní místa hrazená z projektů ESF - SÚPM ESF (RIP, rok 2016)

Region Příbram se zařadil na druhé místo v počtu vytvořených pracovních míst ve Středočeském kraji.⁴⁹

⁴⁹ Roční zprávy o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-10-29]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocní>

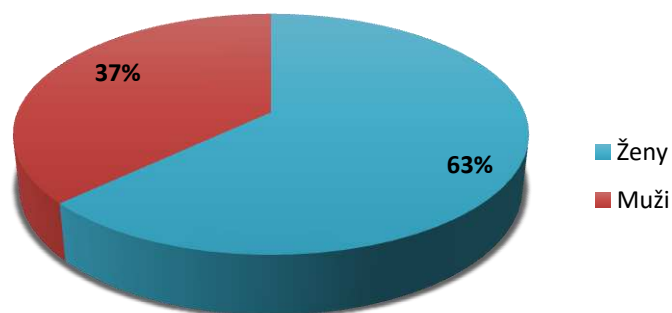
4.5 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo součástí analýzy v regionu Příbram. Bylo porovnáváno s dotazníkovým šetřením v celé České republice. Proběhlo v listopadu a prosinci 2017. V regionu Příbram (dále jen region PB) se ho zúčastnilo 103 respondentů a v České republice 106 respondentů. Účelem šetření bylo zjistit časté důvody nezaměstnanosti obyvatel. Dotazník se skládal z 22 otázek, byly využity otázky s možností jedné odpovědi, více možnostmi a s možností textové odpovědi. Respondentům byl dotazník předkládán v tištěné i elektronické podobě. Pokud bylo potřeba, byly podány doplňující informace během vyplňování dotazníků pro lepší pochopení položené otázky. Dotazovaným trvalo vyplnění dotazníků přibližně 5 – 10 minut. Respondenti byli vybráni náhodným výběrem, nejčastěji byl sběr informací prováděn na úřadě práce a na internetu.

4.5.1 Výběrový soubor

Nejpodstatnější část diplomové práce je vlastní výzkum. Celkový počet dotazovaných byl 209 osob, které odpovídaly podmínkám být v době průzkumu nezaměstnaní, v dotazníku pro příbramský region mít trvale bydliště v regionu Příbram a pro Českou republiku mít trvalé bydliště v České republice. Grafy v diplomové práci byly tvořeny dle dotazníkového šetření.

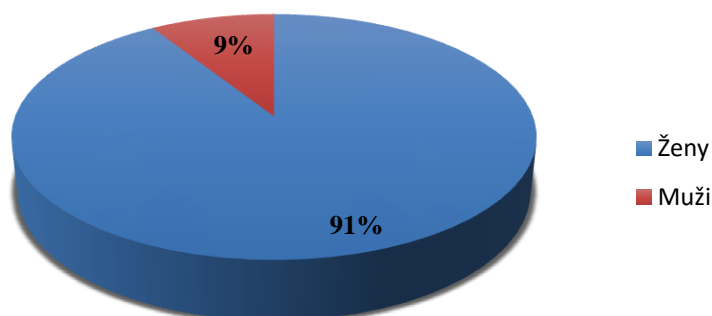
Graf 11- Nezaměstnaní dle pohlaví - region PB

Zdroj: Dotazníkové šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 65 (63 %) žen a 38 (37 %) mužů, dohromady tedy 103 osob z regionu Příbram.

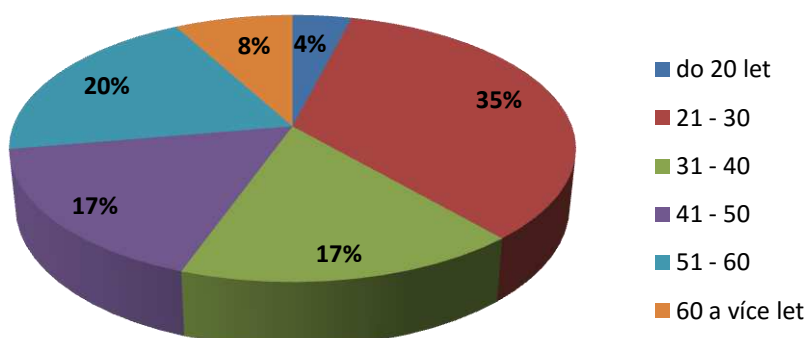
Graf 12 - Nezaměstnaní dle pohlaví - Česká republika

Zdroj: Dotazníkové šetření

Dotazníkového šetření v celé České republice se zúčastnilo 106 respondentů, mužů bylo 10 (9 %) a žen 96 (91 %). Vysoký počet žen jen způsobem především tím, že právě ony jsou více ochotné vyplňovat dotazníky oproti mužům.

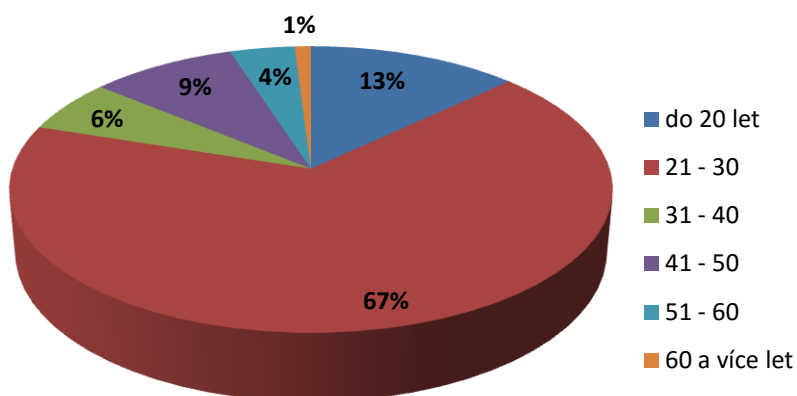
Graf 13 - Nezaměstnaní dle věku - region PB

Zdroj: Dotazníkové šetření

Nejvyšší zastoupení má věková skupina 21 – 30 let 36 (35 %) osob, v této skupině mohou být především absolventi vysoký škol, kteří v období průzkumu stále hledali pracovní místo nebo rodiče na rodičovské dovolené. Druhá nejpočetnější skupina jsou osoby ve věku 51 – 60 let 21 (17 %). Do této skupiny mohou spadat především osoby se špatným zdravotním stavem, které neumí cizí jazyky nebo neumí ovládat PC. Shodný počet respondentů jsou ve skupinách 31 – 40 let a 41 – 50 let a to 17 (17 %). Do skupiny 31 – 40 let mohou patřit také rodiče na rodičovské dovolené. Nejméně respondentů je ve skupině do 20 let 4 (4 %), kam mohou patřit absolventi. Druhá nejméně početná skupina je 61 a více let, kam spadá 8 (8 %) respondentů.

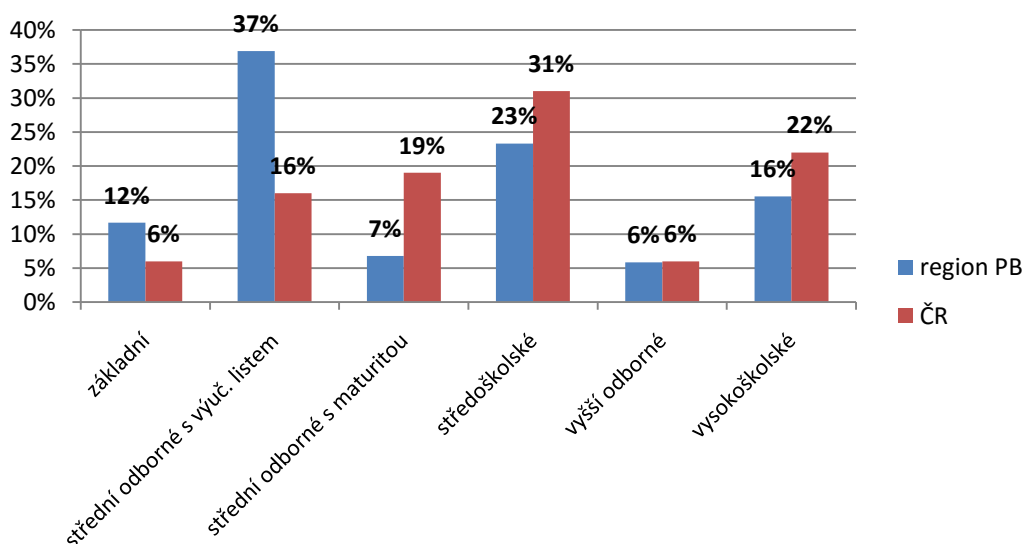
Graf 14- Nezaměstnaní dle věku - Česká republika

Zdroj: Dotazníkové šetření

Stejně jako v regionu Příbram i v celé České republice dle dotazníkového šetření je nejvíce osob ve věkové kategorii 21 – 30 let 71 (69 %). Mohou to být především absolventi a rodiče na rodičovské dovolené. Oproti Příbramsku na druhém místě jsou lidé do 20 let 14 (13 %). Může to být způsobené také tím, že mladí lidé jsou ochotnější vyplňovat elektronické dotazníky a lépe ovládají PC. Na třetím místě jsou lidé, ve věku 41 – 50 let 10 (9 %). Jsou to osoby, které už mohou mít problém s ovládním počítače nebo znalostí cizích jazyků. Nejmenší zastoupení má skupina osob ve věku 61 a více let 1 (1 %)

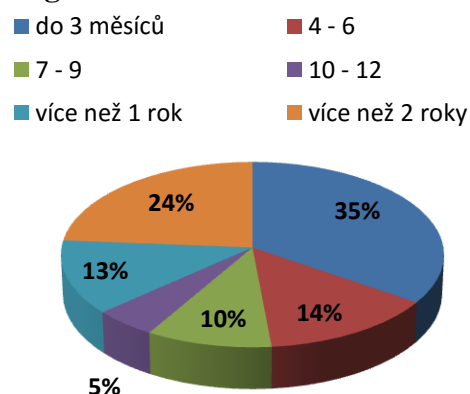
Graf 15 - Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Dotazníkové šetření

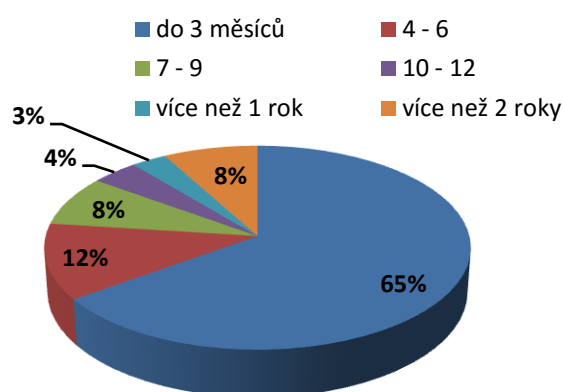
Výše uvedený graf porovnává nejvyšší dosažené vzdělání uchazečů o práci v regionu Příbram a České republice. V regionu Příbram je nejvíce nezaměstnaných 38 (37 %) se středním odborným vzděláním s výučním listem oproti tomu v České republice je nejvíce nezaměstnaných se středoškolským vzděláním 33 (31%) osob. Nejméně nezaměstnaných v příbramském regionu je s vyšším odborným vzděláním 6 (6%) a v České republice také 6 (6%). V ČR je vysokoškolsky vzdělaných 23 (22%), to mohou být především čerství absolventi, kteří práci ještě hledají a například kvůli nedostatečné praxi zatím nebyli úspěšní. Oproti ČR je na Příbramsku více nezaměstnaných osob jen se základním vzděláním.

Graf 17 - Délka evidence na ÚP – region PB

Zdroj: Dotazníkové šetření

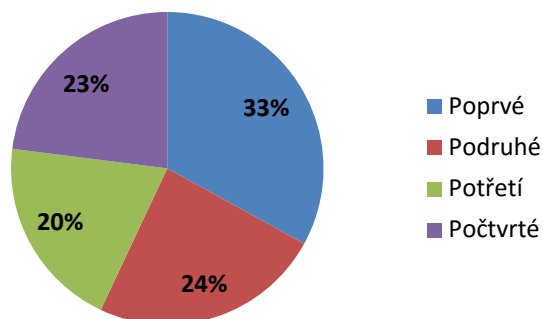
Graf 16 - Délka evidence na ÚP - ČR

Zdroj: Dotazníkové šetření

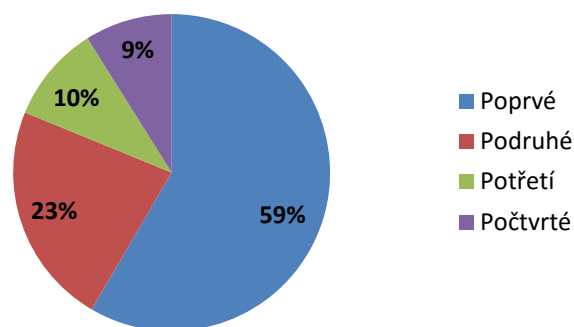
Výše uvedené grafy porovnávají délku evidence uchazeče na úřadě práce. Z grafu je patrné, že nejvíce uchazečů hledá práci méně než 3 měsíce. Tato informace je velmi pozitivní, protože tito uchazeči mají velkou šanci brzy najít nové zaměstnání a neztrácejí pracovní návyky. V regionu Příbram je těchto uchazečů 36 (35%) a v České republice 69 (65%). Velkým problémem je ovšem na Příbramsku dlouhodobá nezaměstnanost. Více než 2 roky jsou v evidenci úřadu práce 25 (24%) osob, oproti tomu v ČR to je 9 (8%). Početnější skupinu nezaměstnaných tvoří lidé evidovaní 4 – 6 měsíců, v ČR 13 (12%) a v regionu Příbram 14 (13%). Jak již bylo napsáno velmi důležité je, zaměřit se na dlouhodobě nezaměstnané, kteří mají s uplatněním na trhu největší problém, ztrácejí motivaci i pracovní návyky.

Graf 18 - Po kolikáté jste evidováni na ÚP – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

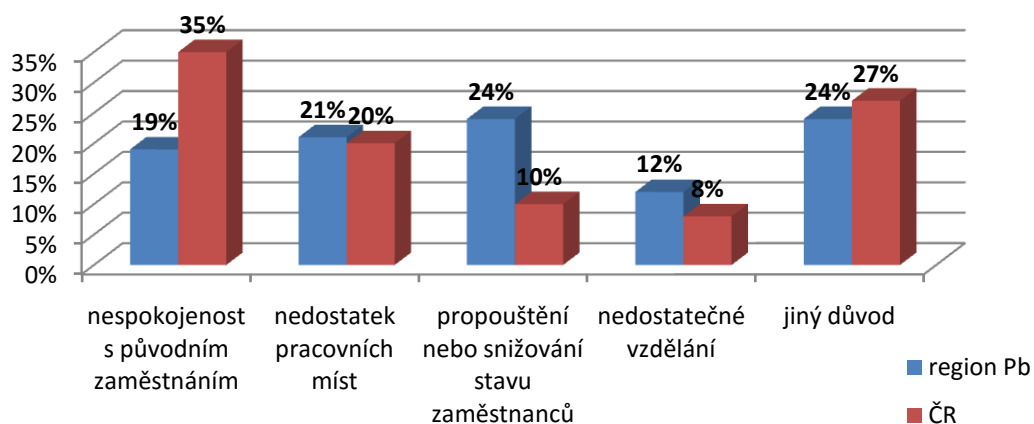
Graf 19 - Po kolikáté jste evidováni na ÚP - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastěji jsou nezaměstnaní evidováni na úřadu práce poprvé. V příbramském regionu to je 34 (33%) uchazečů a v ČR 63 (59%) uchazečů. Tito uchazeči mohou být čerství absolventi škol nebo lidé, kteří jsou nezaměstnaní z důvodu přechodu do jiného zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou osoby nezaměstnané podruhé, v regionu Příbram je to 25 (24%) a v České republice 24 (23%) osob. Osoby, které jsou nezaměstnány potřetí a více mohou být sezónní pracovníci, kteří na jaře opět nastoupí do svého zaměstnání a přes zimu si jinou práci nehledají. Častým případem v dotazníkovém šetření bylo také to, že osoby, které jsou evidovány na úřadě práce vícekrát, jsou nezaměstnaní dlouhodobě. Mají nedostatečné vzdělání, mají problém si práci udržet nebo pracovat nechtějí.

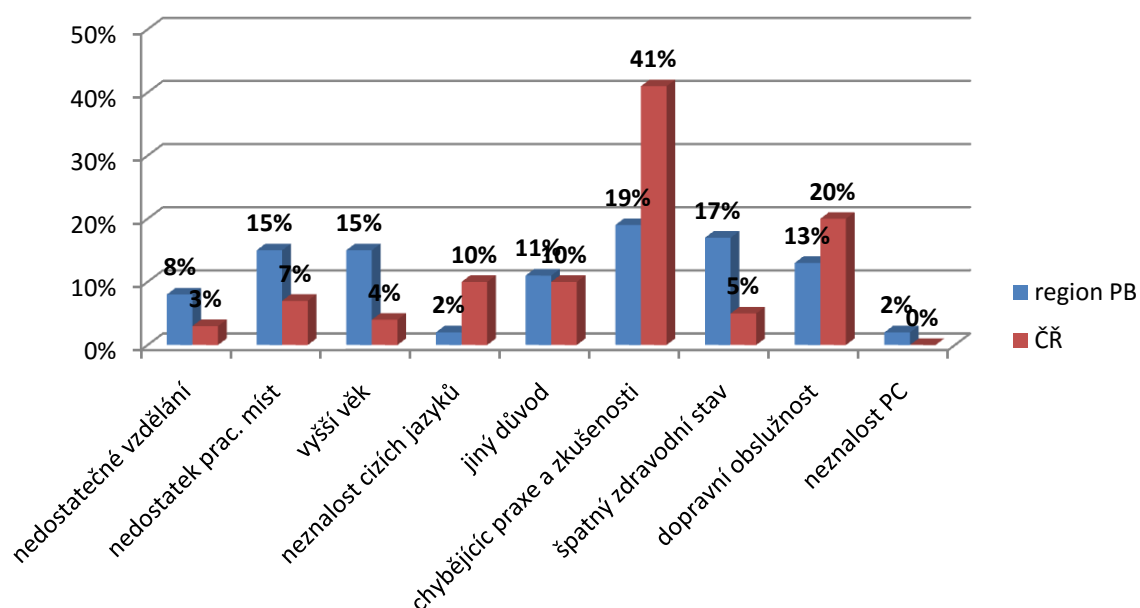
Graf 20- Důvod nezaměstnanosti

Zdroj: Dotazníkové šetření

Dle výše uvedeného grafu nejčastějším důvodem nezaměstnanosti u respondentů v ČR je nespokojenost s původním zaměstnáním 37 (35%). V regionu Příbram byla nejčastější odpověď propouštění nebo snižování stavu zaměstnanců 25 (24%) a jiný důvod 25 (24%). Tyto důvody byly například sezonní zaměstnání, zdravotní stav, péče o dítě nebo vyšší věk. Na druhém místě v ČR byly jiné důvody 29 (27%), například osoby byli absolventi, ukončení rodičovské dovolené nebo špatný zdravotní stav. Nedostatek pracovních míst jako důvod nezaměstnanosti označilo v České republice 21 (20%) dotazovaných a v regionu Příbram 21 (21%) osob.

Graf 21 - Příčina nenalezení práce

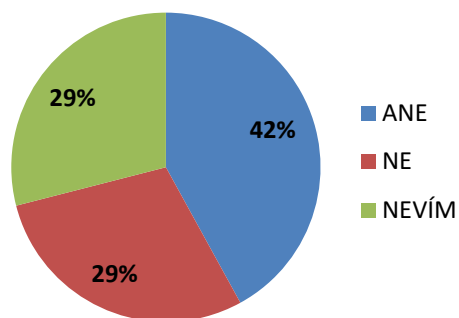

Zdroj: Dotazníkové šetření

Nejčastější příčinou nenalezení práce v České republice je chybějící praxe a zkušenosti 44 (41%) osob. V příbramském regionu je to 20 (19%). Jsou to především absolventi středních a vysokých škol a lidé, kteří chtějí změnit své pracovní zaměření. Druhou nejčastější příčinou v ČR je dopravní obslužnost 21 (20%), především v malých vesnicích je hromadná doprava problém. Autobusové společnosti snižují počty spojů a v případech kdy lidé nemají k dispozici automobil je problém dojíždět do vzdálenějších měst. V regionu Příbram je druhou nejčastější příčinou špatný zdravotní stav nezaměstnaných osob 17 (17%). Jsou to osoby především staršího věku a osoby, které jsou nezaměstnané dlouhodobě. V příbramském regionu jsou dalšími častými příčinami vyšší věk nedostatek volných pracovních míst a dopravní obslužnost. V ČR je to také neznalost

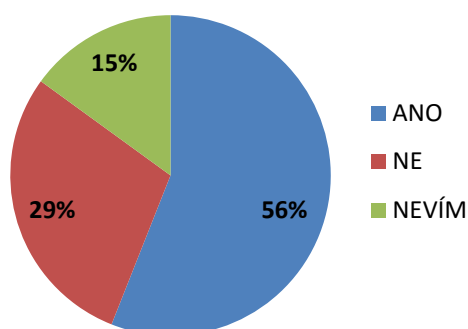
cizích jazyků. Mezi další důvody v příbramském regionu patří trestní rejstřík nebo těhotenství.

Graf 23 - Myslíte si, že je dostatek nabízených pracovních míst – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

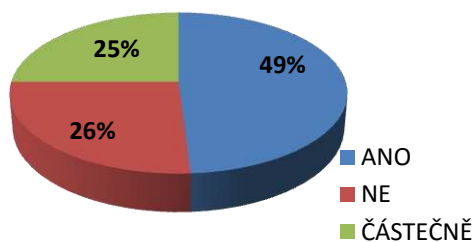
Graf 22 - Myslíte si, že je dostatek nabízených pracovních míst - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

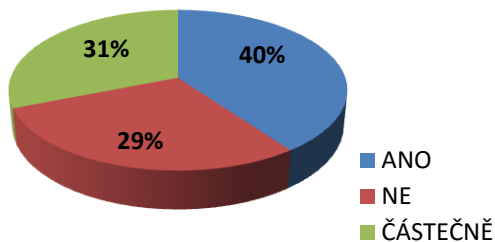
Výše uvedené grafy znázorňují, co si respondenti myslí a množství nabízených volných pracovních míst. V regionu Příbram si 43 (42%) nezaměstnaných myslí, že je dostatek volných pracovních míst. Jsou to především uchazeči, kteří jsou krátkodobě nezaměstnaní, například sezónní zaměstnanci nebo absolventi. V České republice si to myslí 59 (56%) nezaměstnaných. Osob, které neví, zda je dostatek volných pracovních míst je v příbramském regionu 30 (29%) a v ČR 16 (15%). Nezaměstnaných, kteří si myslí, že není dostatek volných míst je v regionu Příbram 30 (29%) a v České republice 31 (29%). Jsou to především lidé, kteří mají dlouhodobě problém nalézt uplatnění na pracovním trhu nebo lidé s praxí v oborech méně obvyklých na pracovním trhu.

Graf 25 - V oboru, ve kterém hledáte práci, máte praxi – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

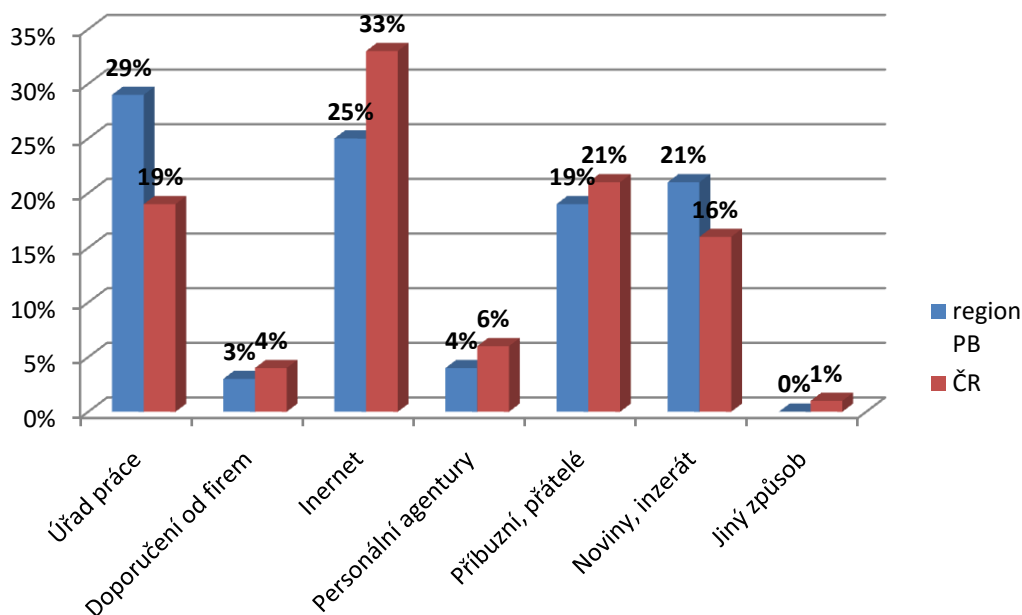
Graf 24 - V oboru, ve kterém hledáte práci, máte praxi – Česká republika?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Pro nezaměstnané je velmi důležité zda mají v oboru, ve kterém hledají práci praxi. Z dotazníkového šetření je patrné, že v regionu Příbram má praxi 50 (49%) osob a částečnou praxi 26 (25%) nezaměstnaných. Tito respondenti mají velkou šanci v nejbližší době najít nové zaměstnání, protože v dnešní době je praxe důležitá a i částečná praxe je velkou výhodou. V České republice má praxi v oboru 42 (40%) a částečnou praxi 33 (31%) osob. Praxi v oboru nemá v regionu Příbram 27 (26%) osob a v České republice 31 (29%) osob. Pro tyto lidi bude nalezení práce v oboru, ve kterém se chtějí uplatnit obtížnější, ale na trhu jsou firmy, které chtějí své zaměstnance naučit dovednostem sami.

Graf 26- Jakým způsobem hledáte práci?

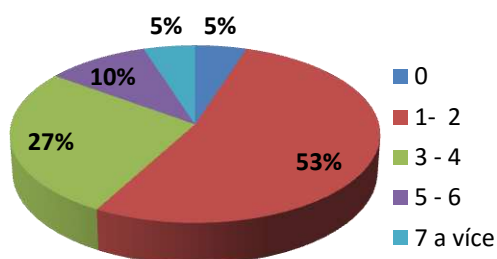

Zdroj: Dotazníkové šetření

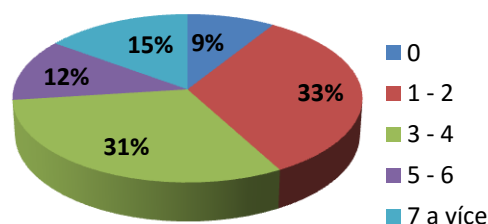
Další otázkou pro respondenty bylo, jakým způsobem hledají práci. V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí. V regionu Příbram bylo 267 odpovědí a v České republice 293 odpovědí. Nejčastější odpovědí v České republice byl internet, touto cestou hledá práci 98 (33%) osob. V regionu Příbram tato odpověď byla na druhém místě, internet využívá k nalezení práce 66 (25%) osob. V dnešní době využívá internet téměř každý, společnosti pomocí různých pracovních portálů vkládají své nabídky a díky tomu je přehledná nabídka zaměstnání. Jednodušší je také kontaktování potenciálního zaměstnavatele například pomocí mailu. Nejčastější odpovědí v regionu Příbram bylo hledání pomocí Úřadu práce 77 (29%). Tento způsob využívají především starší lidé, kteří

práci na PC příliš neovládají. V České republice takto hledá práci 56 (19%). Druhou nejčastější odpovědí v ČR bylo hledání pomocí příbuzných a přátel 61 (21%), v regionu Příbram takto hledá 50 (19%) osob. Další významným pomocníkem při hledání práce jsou noviny a inzeráty. V příbramském regionu takto hledá 55 (21%) osob a v České republice 47 (16%). Personální agentury využívá na Příbramsku 11 (4%) a v ČR 17 (6%) nezaměstnaných.

Graf 27- Kolik hodin týdně věnujete hledání práce – region PB?

Graf 28 - Kolik hodin týdně věnujete hledání práce - ČR?

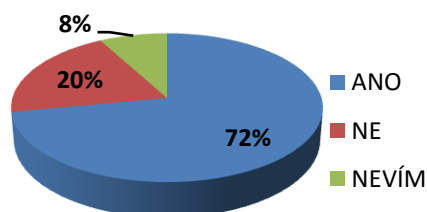

Zdroj: Dotazníkové šetření

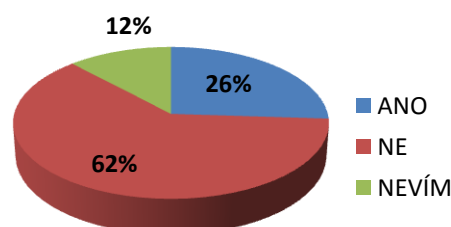
Zdroj: Dotazníkové šetření

Z výše uvedeného grafu je patrné, že nejvíce respondenti věnují hledání práci 1 – 2 hodiny týdně. V České republice je to 35 (33%) nezaměstnaných a v regionu Příbram 55 (53%) osob. Druhou nejčastější odpovědí je 3 – 4 hodiny týdně. V příbramském regionu je to 28 (27%) respondentů a v ČR 33 (31%) osob. Nejméně osob nehledá práci vůbec, v České republice to je 9 (9%) osob a na Příbramsku 5 (5%) respondentů. Jsou to převážně lidé, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní a ztrácejí motivaci k dalšímu hledání. Mezi 5 – 6 hodinami hledá práci 10 (10%) osob z regionu Příbram a v ČR 13 (12%) nezaměstnaných.

Graf 30 - Pomáhá Vám ÚP s vyhledáváním pracovních nabídek – region PB?

Graf 29 - Pomáhá Vám ÚP s vyhledáváním pracovních nabídek - ČR?

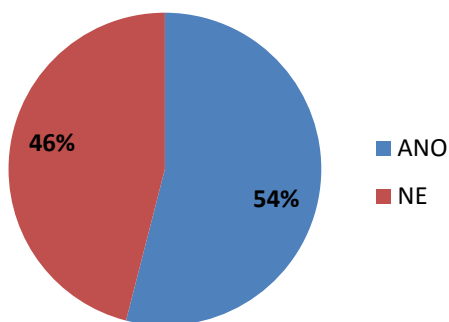

Zdroj: Dotazníkové šetření

Zdroj: Dotazníkové šetření

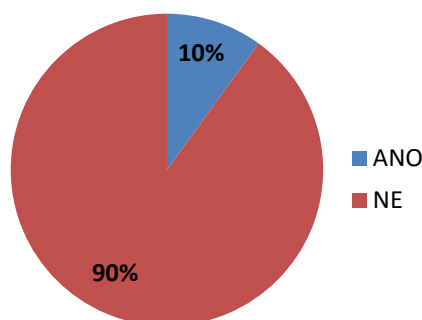
V této otázce se odpovědi respondentů výrazně lišily. V regionu Příbram 77 (72%) nezaměstnaným úřad práce pomáhá s vyhledáváním pracovních nabídek, zatímco v České republice pouze 27 (26%) respondentům. Oproti tomu v České republice nepomáhá s vyhledáváním 66 (62%) nezaměstnaným a v regionu Příbram 21 (20%). V ČR je 13 (12%), kteří si nejsou jisti a v Příbrami 8 (8%).

Graf 32 - Byla vám nabídnuta rekvalifikace – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

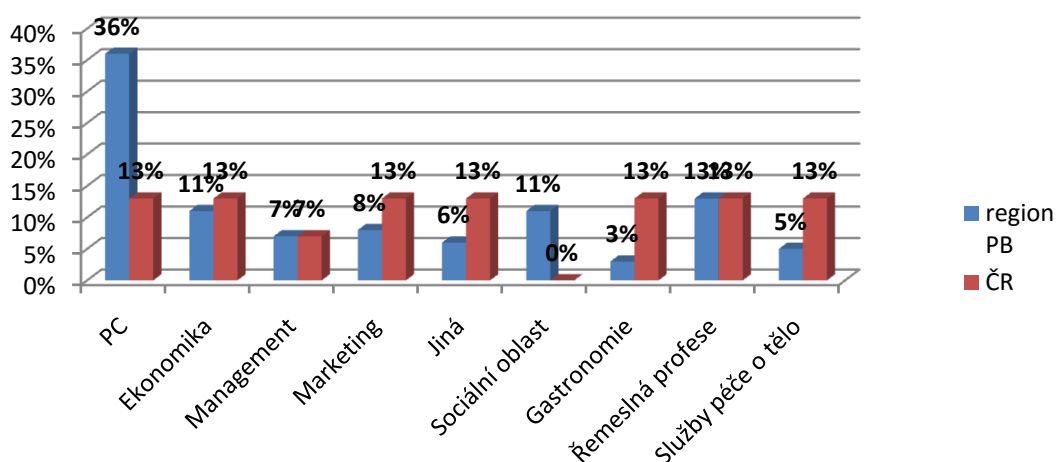
Graf 31 - Byla vám nabídnuta rekvalifikace - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

V příbramském regionu byla rekvalifikace nabídnuta 56 (54%) nezaměstnaným, zatímco v České republice pouze 11 (10%) osobám. V dotazníkovém šetření uváděli často respondenti jako důvody nenalezení práce chybějící praxe a zkušenosti nebo nedostatečnou kvalifikace. V těchto případech by bylo užitečné rekvalifikaci nabízet.

Graf 33- Jaká rekvalifikace byla nabídnuta?

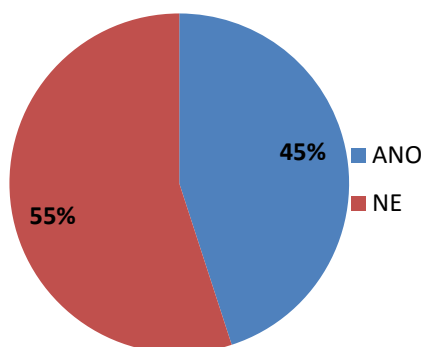

Zdroj: Dotazníkové šetření

Tato otázka byla určena pro respondenty, kteří odpověděli v předchozí otázce ANO, tedy zda jim byla nabídnuta rekvalifikace. Nejčastější odpovědí byla rekvalifikace v oblasti PC, v příbramském regionu byla nabídnuta 34 (36%) nezaměstnaným a v České republice

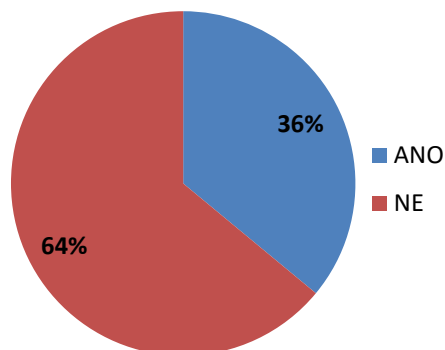
2 (13%) osobám. Další rekvalifikace v regionu Příbram už tak často nabízeny nebyly. V České republice byla nabídnuta rekvalifikace v oboru ekonomika, marketing, jiná (řidič, turismus), gastronomie, řemeslné služby shodně 2 (13%) respondentům.

Graf 34 - Zúčastnil/a jste se rekvalifikačních kurzů - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

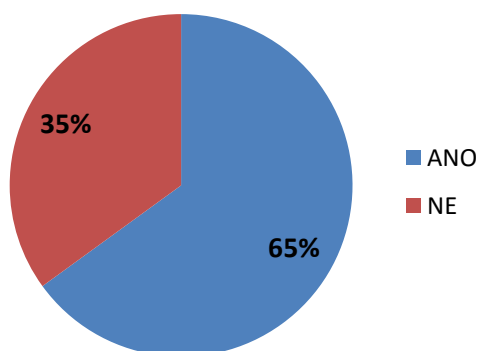
Graf 35 - Zúčastnil/a jste se rekvalifikačních kurzů – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

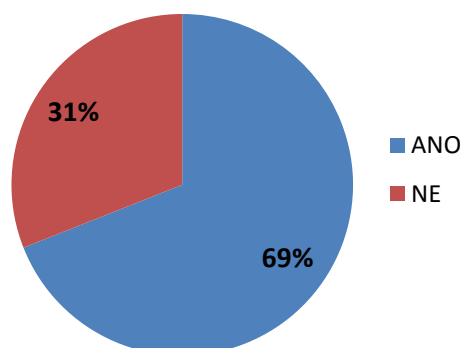
Rekvalifikačních kurzů se v České republice zúčastnilo 5 (45%) osob a nabídku odmítlo 6 (55%). Mezi důvody respondenti uvedli, že jim byla nabídnuta rekvalifikace na PC, ale ten ovládat umí, o takovou práci zájem neměli nebo se jim nechtělo. V příbramském regionu se zúčastnilo 20 (36%) a nabídku odmítlo 36 (64%). Mezi důvody uvedli pořádání kurzů ve velké vzdálenosti, špatné dopravní spoje, nezájem o druh kurzu.

Graf 37- Jste ochotný/á za prací dojíždět – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

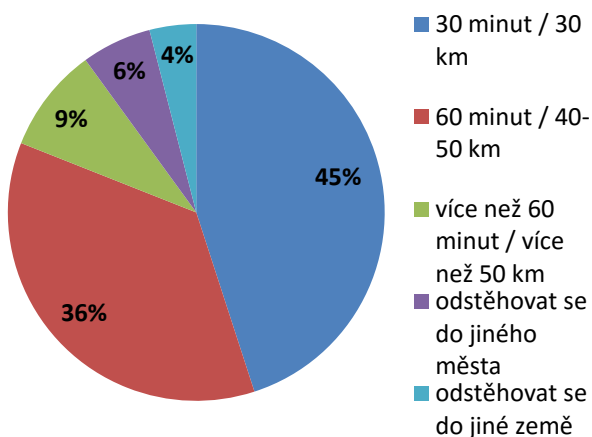
Graf 36 - Jste ochotný/á za prací dojíždět - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

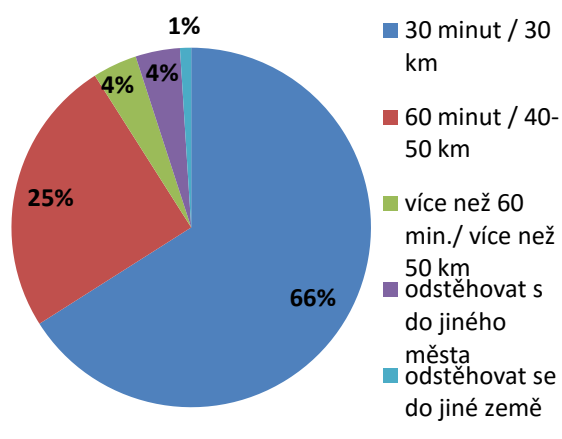
V regionu Příbram je ochotno za práci dojíždět 67 (65%) dotazovaných a v České republice 73 (69%) osob. V příbramském regionu je vysoká nezaměstnanost především na vesnicích, proto je dobře, že nezaměstnaným nevadí dojíždět do větších měst, kde je práce lépe dosažitelná. O nezaměstnaných, kteří jsou ochotni dojíždět je následující graf, kde je zobrazeno do jaké vzdálenosti a kolik času jsou ochotni dojíždění obětovat.

Graf 39 - Do jaké vzdálenosti – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

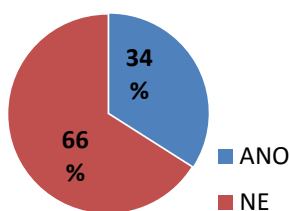
Graf 38 - Do jaké vzdálenosti - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

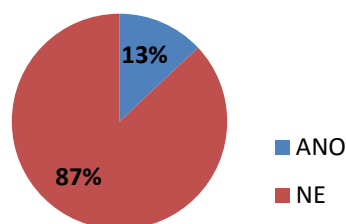
Nejčastější odpovědí jak v regionu Příbram, tak v České republice byla 30 minut / 30 km. V regionu Příbram je takhle ochotno dojíždět 30 (45%) dotazovaných a v České republice 48 (66%) nezaměstnaných. Do 60 minut / 40 – 50 km je ochotno dojíždět v příbramském regionu 24 (36%) a v ČR 18 (25%) osob. Více než 60 minut / více než 50 km je ochotno dojíždět v regionu Příbram 6 (9%) dotazovaných a v ČR 3 (4%). Odstěhovat se do jiného města by nevadilo 4 (6%) nezaměstnaným na Příbramsku a 3 (4%) osobám v ČR. Do jiné země by se z regionu Příbram odstěhovali 3 (4%) dotazovaných a v České republice 1 (1%) osoba.

Graf 41 - Jste ochotný/á pracovat za minimální mzdu – PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

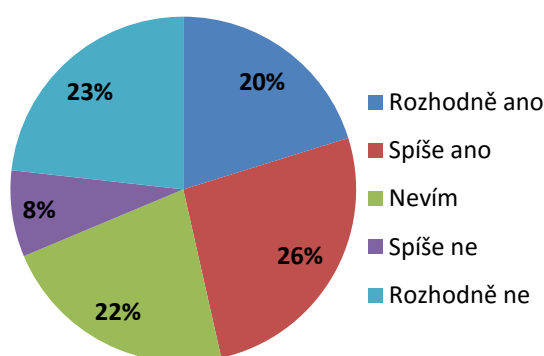
Graf 40 - Jste ochotný/á pracovat za minimální mzdu - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

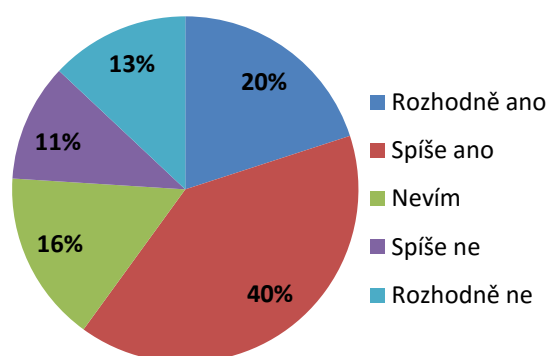
Z výše uvedených grafů je patrné, že většina dotazovaných není ochotna pracovat za minimální mzdu. V regionu Příbram 35 (34%) dotazovaných a v České republice 14 (13%) je ochotných za minimální mzdu pracovat, jsou to většinou respondenti se základním nebo nižším vzděláním. Za minimální mzdu není ochotno pracovat v příbramském regionu 68 (66%) a v ČR 92 (87%) nezaměstnaných, jsou to především osoby, které mají vyšší vzdělání.

Graf 43 - Byli byste ochotní vzít práci pod Vaši kvalifikaci – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

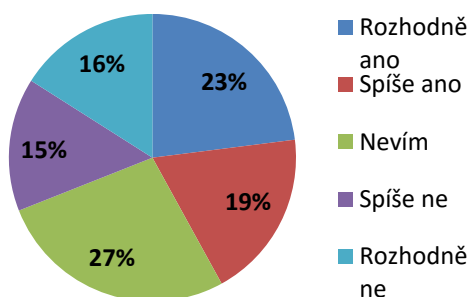
Graf 42 - Byli byste ochotní vzít práci pod Vaši kvalifikace - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

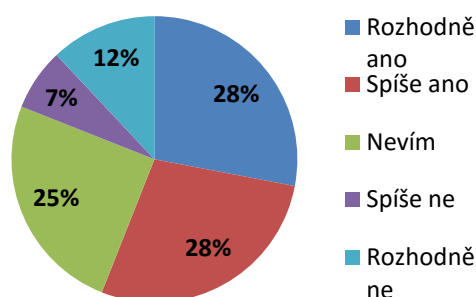
Ze 103 oslovených je spíše ochotno vzít práci pod svoji kvalifikaci 27 (26%) z regionu Příbram a 42 (40%) z ČR. Osob ochotných vzít práci rozhodně pod svoji kvalifikaci je shodně v příbramském regionu i v České republice 21 (20). Nezaměstnaných, kteří nejsou rozhodnutí je na Příbramsku 23 (22%) a v ČR 17 (16%). Respondentů, kteří by nejpravděpodobněji práci pod svoji kvalifikaci nevzali je v regionu Příbram 8 (8%) a v České republice 12 (11%). Osob, které by rozhodně práci pod svoji kvalifikaci nevzali je v příbramském regionu 24 (23%) a v České republice 14 (13%). Nejčastěji takto odpovídali lidé se vzděláním s maturitou, vyšším a vysokoškolským.

Graf 44 - Chtěli byste se do oboru, ve kterém jste dříve pracovali vrátit - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

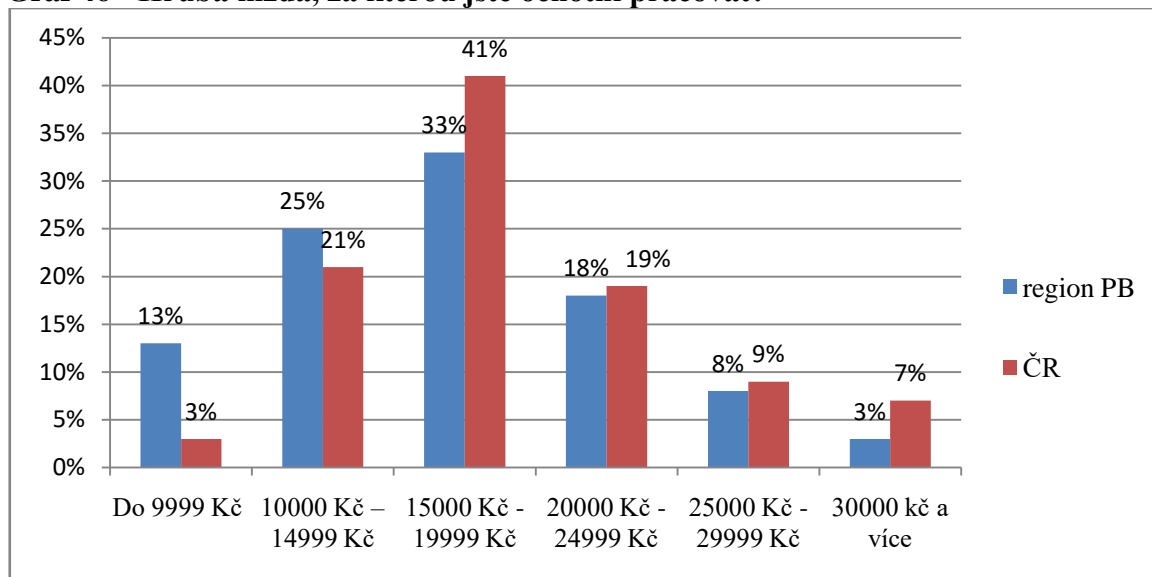
Graf 45 - Chtěli byste se do oboru, ve kterém jste dříve pracovali vrátit – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Téměř třetina respondentů z České republiky 33 (31%) by se nechtěla vracet do oboru, ve kterém dříve pracovali. V regionu Příbram je to 19 (19%) osob. Nezaměstnaných, kteří by se do zpět do oboru určitě chtěli vrátit nebo to hodně zvažují je v regionu Příbram 58 (56%) a v České republice 44 (42%). Rozhodnuto zatím není v ČR 29 (27%) osob a v příbramském regionu 26 (25%) nezaměstnaných.

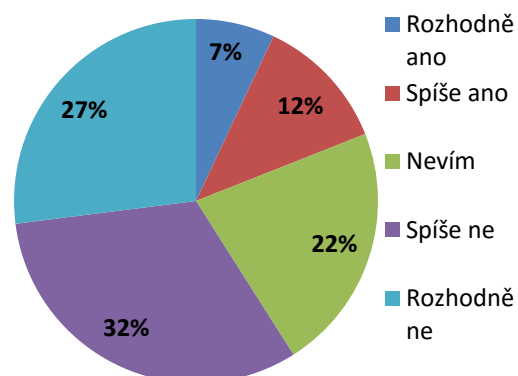
Graf 46 - Hrubá mzda, za kterou jste ochotni pracovat?

Zdroj: Dotazníkové šetření

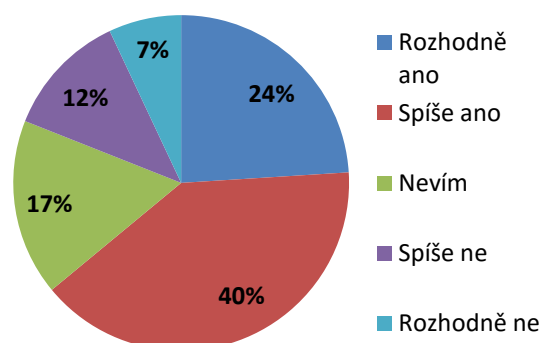
Nejvíce respondentů je ochotno pracovat za 15 000 Kč – 19 999 Kč, v regionu Příbram je to 34 (33%) a v ČR 43 (41%). Druhou nejčastější odpovědí bylo 10 000 Kč – 14 999 Kč, v regionu Příbram 26 (25%) a v ČR 22 (21%) osob. Největší rozdíl byl v odpovědi do 9 999 Kč, v ČR jsou ochotni pracovat za tuto mzdu 3 (3%) dotazovaní, zatímco na Příbramsku 13 (13%). Oproti tomu za 30 000 Kč a více je v ČR ochotno pracovat 8 (7%) dotazovaných a v regionu Příbram 3 (3%).

Graf 48- Myslíte si, že poskytované služby úřadu práce jsou dostatečné k nalezení nové práce - ČR?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Graf 47 - Myslíte si, že poskytované služby úřadu práce jsou dostatečné k nalezení nové práce – region PB?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Názory na služby úřadu práce se liší. V České republice není spokojeno se službami 63 (59%) respondentů a v regionu Příbram 19 (19%) dotazovaných. Lidé, kteří odpověděli negativně, byli hlavně ti, kteří v dotazníku uvedli, že rekvalifikace jim nebyla nabídnuta. Spokojených dotazovaných bylo v ČR 20 (19%) a v regionu Příbram 66 (64%).

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

5.1 Zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkových šetření se zúčastnilo celkem 209 respondentů, v regionu Příbram to bylo 103 osob z toho 65 žen a 38 mužů a v České republice 106 z toho 96 žen a 10 mužů. Největší věková skupina nezaměstnaných v příbramském regionu byla 21 – 30 let, kterých bylo 36 osob, a v ČR to byla také skupina 21 – 30 let, osob bylo 71. Velké zastoupení této věkové skupiny může být způsobeno tím, v jaké době se provádělo dotazníkové šetření. Mnozí absolventi ještě nenašli své první zaměstnání, odpovídaly tomu i výsledky v otázce délky evidence na ÚP a také to, že mladší lidé mají lepší přístup k internetu a jsou ochotnější vyplňovat dotazníky. Do kategorie 21 – 30 let spadají také rodiče na rodičovské dovolené. V příbramském regionu mají největší problém nalézt práci uchazeči se vzděláním středním odborným s výučním listem 38 osob a v České republice uchazeči se středoškolským vzděláním 31 osob. Z toho plyne, že v nynější době přibývá lidí, kteří mají středoškolské vzdělání s maturitou a že je neustále potřeba zvyšovat své vědomosti a znalosti, protože v mnoha oblastech toto vzdělání nestačí. V případech nezaměstnanosti vysokoškolsky vzdělaného člověka bylo v mnohých důvodech uvedeno, čerství absolventi. V obou dotaznících respondenti jsou nejčastěji nezaměstnání do 3 měsíců, avšak v příbramském regionu je problém dlouhodobá nezaměstnanost, 25 respondentů je nezaměstnáno více jak 2 roky. Nejvíce nezaměstnaných je evidováno poprvé, v České republice to je 59 % a v příbramském regionu 33 %. V regionu Příbram je mnoho lidí evidováno na úřadě práce vícekrát, může to být způsobeno sezónními pracemi, kterých je v okolí řeky Vltavy mnoho.

Nejčastějším důvodem nezaměstnanosti v regionu Příbram je propouštění a snižování stavu zaměstnanců, nedostatek pracovních míst nebo nespokojenost s původním zaměstnáním. V České republice je to nejčastěji nespokojenost s původním zaměstnáním nebo nedostatek pracovních míst. Většina dotazovaných si myslí, že je na pracovním trhu dostatek volných pracovních míst a většina osob má ve svém oboru dostatečnou praxi.

V České republice lidé nejčastěji hledají práci pomocí internetu a druhým nejčastějším způsobem je pomocí Úřadu práce. V regionu Příbram nejčastěji lidé hledají práci pomocí Úřadu práce a poté pomocí internetu. Lidé nejčastěji hledají práci přibližně 1-2 hodiny týdně. Jeden z největších rozdílů byla otázka, zda Úřad práce pomáhá s vyhledáváním práce. V regionu Příbram 72% dotazovaných odpovědělo, že ano, naopak

v České republice 62% dotazovaných odpovědělo ne. Z toho plynou i výsledky otázky ohledně rekvalifikace, v příbramském regionu byla nabídnuta rekvalifikace 56 osobám a z toho se 20 lidí zúčastnilo. Nejčastěji byla nabízena rekvalifikace na PC, ale někteří respondenti to odmítli z důvodu, že na počítači již umí a jiná rekvalifikace jim nabídnuta nebyla. V České republice byla nabídnuta rekvalifikace 11 osobám a z toho 5 osob se zúčastnilo.

Většina dotazovaných z obou šetření je ochotna za práci dojíždět, nejčastěji 30km/30 minut. Za minimální mzdu je ochotno pracovat v regionu Příbram 35 dotazovaných a v České republice 14 osob. Nezaměstnaní jsou nejčastěji ochotní pracovat za hrubou mzdu v rozmezí 15 000 Kč – 19 999 Kč. Názory na služby úřadu práce jsou rozdílné. V České republice není spokojeno se službami 63 respondentů a v regionu Příbram 19 dotazovaných. Lidé, kteří odpověděli negativně, byli hlavně ti, kteří v dotazníku uvedli, že rekvalifikace jim nebyla nabídnuta.

5.2 Doporučená a možná řešení

Mezi eventuální opatření vedoucí ke zlepšení stavu trhu práce v Příbramském regionu patří především podpora investičních pobídek, nástroj aktivní politiky. Tento nástroj by do regionu dokázal přilákat investory, ti by zaměstnali mnoho osob evidovaných na Úřadě práce, a tím by se mohla do značné míry eliminovat nezaměstnanost.

Úřady práce by měly klást větší důraz při nabídkách rekvalifikace v oborech, kde je to dle schopností uchazeče možné. Nezaměstnaným je nabízena řada rekvalifikačních kurzů zdarma, ale zájem je malý. Úřad práce by při odmítání rekvalifikačních kurzů měl důrazně přitvrdit, například vyřazením z evidence a odmítnutí další podpory. Na druhou stranu při nabízení rekvalifikací by měl dbát na možnosti uchazeče. Mladému člověku, který ovládá počítač, je zbytečné nabízet PC kurz nebo nabízení kurzů ve velké vzdálenosti osobám ze špatně dostupných vesnic.

Nezaměstnaní by ovšem neměli spoléhat jen na pomoc ÚP, ale práci hledat aktivně sami. V mnoha firmách volné lukrativní pozice obsadí příbuzní a přátelé zaměstnanců na Úřad práce se tyto pozice nedostanou. Proto je důležité, aby nezaměstnaní aktivně vyhledávali, ptali se svých známých a nečekali co jim bude nabídnuto na ÚP. V dnešní době, kdy je nezaměstnanost nízká, jsou často na Úřadech práce registrováni lidé, kteří zájem o práci nemají, ale chtějí mít pouze hrazené zdravotní a sociální pojištění.

Stát by měl více podpořit malé a střední podnikání. Často bývají evidováni na úřadě práce čerstvě vyučení absolventi, kteří neseženou ve svém oboru práci. V případech, kdy vyučení chtějí začít podnikat, jim není uděleno živnostenské oprávnění. Nejdříve se musí někdo zaručit a určitý čas nad nimi vykonávat dozor a to je často problém. Osoby takto registrované nezaměstnanost zvyšují a navíc za podpory státu.

Region Příbram se nachází v příznivé geografické poloze v blízkosti Prahy, která nabízí mnoho pracovních nabídek nezaměstnaným. V Příbramské a Dobříšské části okresu je dopravní dostupnost do hlavního města dostačující. Ale především kvůli vysokým finančním výdajům spojených s dopravou lidé za práci dojíždět nechtějí.. Rekreační plochy okolo vodní nádrže Orlický náhon, kulturní a historické památky jsou specifikem tohoto regionu. Negativním specifikem je vysoká kriminalita, která stojí za nepříznivou pověstí regionu a je potřeba tomu věnovat pozornost.

Problém regionu Příbram není jen v nedostatku pracovních míst, ale jedná se především o nedostatečnou kvalifikaci a praxi. Častým problémem je také jazyková bariéra a nedostatečná znalost ovládání počítače, která se projevuje především u nezaměstnaných vyššího věku. V dotazníkovém šetření se projevila skutečnost, že je na Příbramsku mnoho rekreačních a turistických středisek fungujících přes letní sezónu a v období mimo sezónu nezaměstnaných přibývá. Dotazníkového šetření se zúčastnili často respondenti, kteří jako důvod nezaměstnanosti uvedli sezónní práce. Zde není tak jednoduché posoudit, co by se muselo zlepšit, aby vznikly takové podmínky, které umožní u stejného zaměstnavatele pracovat po celý rok. Stále je pro zaměstnavatele nejvýhodnější zaměstnance propustit mimo sezónu a opět je na začátku nové sezóny přijmout.

5.2.1 Navrhovaná opatření rizikových skup

Starší lidé

Největším problémem uplatnění na trhu práce osob starších padesáti let je především spojen s nízkou atraktivitou pro zaměstnavatele. Osoby staří často reagují špatně na změny, nemají takové znalosti o moderních technologiích a hůře se učí novým věcem. Pro dnešní dobu je důležité znalost moderních technologií. Starší uchazeče o zaměstnání to staví do nevýhodné pozice a snižuje jejich šance na uplatnění se na pracovním trhu. Proto by bylo vhodné poskytovat odpovídající školení zaměstnancům a podpůrné programy, které by jim dodávaly stálý přehled o technologiích. Jsou to opatření, která by předcházela vzniku

nezaměstnanosti. Dalšími možnostmi by bylo legislativní opatření, například daňové zvýhodnění pro ty, kteří zaměstnávají osoby starší padesáti let.

Absolventi škol

Největším problémem zaměstnatelnosti absolventů a mladých lidí je absence praxe. Zaměstnavatelé nejčastěji hledají zvláště flexibilní, mladé pracovníky, kteří jsou adaptabilní a schopní rychle se učit novým věcem. Problém ovšem nastává v praxi, kterou by zaměstnavatelé uvítali, ale mladí lidé ji většinou neměli možnost získat. Tuto skutečnost by mohl řešit důraz škol na včlenění praxe do učebních plánů. Školy by spolupracovali s podniky, ve kterých by studenti získávali praxi, zkušenosti a také reálnější pohled na zaměstnání. Dalšími možnostmi je vytváření absolventských míst ve firmách, kde by studenti vykonávali praxi a později by zde jako absolventi mohli získat uplatnění. V posledních letech se zvyšuje ochota firem zaměstnávat absolventy a dávat více prostoru mladým lidem. U zaměstnatelnosti mladých lidí může být dalším problémem nesoulad kvalifikace s potřebami trhu. Každý rok na trh vstoupí mnoho absolventů kupříkladu s ekonomickým vzděláním. Trh práce ovšem potřebuje spíše osoby vyučené z různých oborů, po kterých je nyní na pracovním trhu vyšší poptávka. Proto by se studenti už od základní školy měli rozhodovat dle pozdějšího uplatnění na trhu práce.

Ženy

Ženy mají na trhu práce horší postavení oproti mužům. Je to způsobeno především tím, že mají více starostí s péčí o dítě nebo domácnost. Možným řešením by byla tvorba více pracovních míst s polovičním úvazkem. Nedostatečná nabídka pracovních pozic se zkráceným úvazkem je mnohdy příčinou evidenci žen na ÚP.

Romské etnikum

Začleňování romského etnika do společnosti je obtížné. Žijí často ve vlastní komunitě a jsou ochotni respektovat jen své hodnoty a kulturu. Často je pro ně charakteristické především základní a nedokončené vzdělání, které je omezuje pro větší uplatnění na trhu práce. V místech jejich bydliště může docházet ke zvýšení kriminality, nadstandardnímu čerpání sociálních příspěvků a sociálnímu tlaku. Je prakticky nemožné na základě těchto skutečností jejich umístění na pracovní trh, hlavně z nezájmu zaměstnavatelů. Jedním z řešení je pracovat s tímto etnikem už od útlého věku. Například

kontrola školní docházky a následná pomoc při hledání uplatnění na trhu práce. Nedílnou součástí je však snaha ze strany Romů, pravidelná docházka na ÚP a snaha nalézt práci nejen přes Úřad práce.

6 Závěr

Univerzální a jednoduchá metoda na regulaci míry nezaměstnanosti nejspíše neexistuje. Nezaměstnanost je problém, který se týká všech tržních ekonomik po celém světě. Regulace nezaměstnanosti nemá okamžité řešení. Politické názory na regulaci míry nezaměstnanosti se liší a procesy na utlumení nezaměstnanosti jsou zdlouhavé.

Tato diplomová práce se zaměřuje na nezaměstnanost v regionu Příbram v porovnání s Českou republikou v časovém období od roku 2005 až do roku 2015. Analyzuje a hodnotí vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram v porovnání s Českou republikou. Cílem je dle předešlých informací doporučit řešení a opatření k dosažení snížení nezaměstnanosti.

Hospodářská krize měla velký dopad na vysokou nezaměstnanost. Krize vypukla ve Spojených státech amerických a promítla se do celého světa. Nejvíce se krize projevila v roce 2008 a v České republice pokračovala až do roku 2014. Na pracovním trhu docházelo k poklesu poptávky a následnému propouštění zaměstnanců, což měla za následek nárůst nezaměstnanosti. Z důvodu krize docházelo u mnoha zaměstnavatelů v okrese ke snížení stavu zaměstnanců a někteří svoji činnost museli ukončit. Během roku 2009 se nezaměstnanost zvýšila o 2,1%, tedy na 7,6%. Nejvyšší nezaměstnanost byla v roce 2013 a to 9,52%, což bylo více než nezaměstnanost České republiky, která činila 8,17%. Od dalšího roku nastalo zlepšení, nezaměstnanost se začala snižovat a souběžně se začal zvyšovat počet volných míst.

V první části byly charakterizovány druhy a typy nezaměstnanosti, měření nezaměstnanosti nebo ekonomické a sociální dopady. Dále byl charakterizován region Příbram a vytvořená SWOT analýza. Příbramský region patří mezi regiony s nejvyšší nezaměstnaností, i když se stav stále zlepšuje, prvenství ve Středočeském kraji má stále.

Praktická část byla zaměřena na charakteristiku nezaměstnanosti v Příbramském regionu v porovnání s Českou republikou a dotazníkové šetření. Region Příbram je třetím největším regionem v České republice a největším v rámci kraje. Hustota zalidnění je ovšem druhá nejnižší v kraji. Špatný stav na trhu práce v regionu má za následek nízký počet obyvatel. Historicky je Příbramsko spojeno s hornickou činností, díky níž dosáhla Příbram titulu královského horního města. Region Příbram se vypořádal s krizí, která byla na počátku devadesátých let 20. století z důvodu útlumu uranového průmyslu. Od té doby se začal snižovat počet obyvatel, tato situace trvala až do roku 2004.

Nezaměstnanost je na Příbramsku stále problémem, od roku 2008 má každý rok vyšší podíl nezaměstnaných osob oproti České republice. Nejvíce nezaměstnaných jak v regionu Příbram, tak v České republice bylo v roce 2013. V roce 2010 byla nejnižší nabídka pracovních míst, jedno pracovní místo v regionu Příbram připadalo na 32,9 uchazečů a v ČR to bylo 18,2 uchazečů. Dle pohlaví v regionu Příbram převažují nezaměstnaní muži, kromě roku 2007, kdy bylo více žen. Během roku se, ale tento stav mění v závislosti na sezónních pracích. Při porovnávání nezaměstnanosti z hlediska vzdělání v regionu Příbram i České republice převažují nezaměstnaní s výučním listem a nejméně je osob bez vzdělání, ale to je způsobeno tím, že i celkově nejméně osob je bez vzdělání. Nejpočetnějšími věkovými skupinami jsou osoby mezi 30 – 39 lety a 50 - 59 lety v Příbramském regionu a v České republice jsou to osoby mezi 50 – 59 lety. Délka evidence v regionu Příbram je nejčastěji do 3 měsíců a více než 2 roky. Dlouhodobá nezaměstnanost je velkým problémem, proto by se měl co nejefektivněji řešit, protože uplatnění na pracovním trhu pro dlouhodobě nezaměstnané je složité. V České republice jsou data podobná. Na vývoj nezaměstnanosti má samozřejmě vliv politika zaměstnanosti. V roce 2016 bylo vytvořeno 736 míst v rámci aktivní politiky

Z dotazníkových šetření bylo zjištěno, že nejčastěji jsou respondenti evidováni na ÚP poprvé a do 3 měsíců. Nejčastějšími důvody nenalezení práce jsou chybějící praxe a zkušenosti, vyšší věk nebo neznalost obsluhy PC. V České republice respondenti nejčastěji hledají zaměstnání pomocí internetu a v regionu Příbram pomocí Úřadu práce, respondenti věnují hledání práce 1-2 hodiny týdně. Převážná část dotazovaných má praxi v oboru, ve kterém by chtěla znovu pracovat a také si myslí, že je dostatek pracovních míst. Respondenti z regionu Příbram souhlasí s tím, že jim ÚP při vyhledávání práce pomáhá, naopak respondenti z České republiky si to nemyslí. V regionu Příbram byla rekvalifikace nabídnuta 54% osobám, v České republice pouze 10%. Problém je místo, kde se kurzy konají, pro většinu dotazovaných je to daleko. Řešením by bylo vytvořit rekvalifikační kurzy blíže Příbramskému regionu, pro nezaměstnané by bylo dojíždění finančně i časově méně náročné.

Uchazečům o zaměstnání nestačí při hledání práce pouhá registrace na dané pobočce ÚP, vždy záleží především na člověku samotném, zda o nabídky práce usiluje. Pouze chtít rozhodně nestačí, uchazeči musí s referentem Úřadu práce aktivně spolupracovat a řídit se pravidly, aby mohlo být hledání nabídek práce prosperující. Při každém hledání je nejdůležitější motivace a podpora nezaměstnaného, aby se snažil zvyšovat si vzdělání,

kvalifikaci a své sebevědomí. Je zřejmé, že čím déle jsou lidé nezaměstnané, tím spíše ztrácejí motivaci hledat nové zaměstnání. Bez zaměstnání člověk nemůže v klidu žít, protože ho provází celým životem. Přináší mu nejen finanční zajištění nebo pocit seberealizace, ale také navazování nových společenských vztahů. V případě, že společnost nebude podnikat opatření pro snižování nezaměstnanosti, bude stav na pracovním trhu horší a s ním i všechny důsledky.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

BRČÁK, Josef a Bohuslav SEKERA. Makroekonomie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-73802-45-5

BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002, Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

HELÍSEK, Mojmir. *Makroekonomie: základní kurs*. 2. přeprac. vyd. (dotisk). Slaný: Melandrium, 2002, ISBN 80-86175-25-1.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. Praha: C.H. Beck, 1999, Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-255-1.

HOLMAN, Robert. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2004, Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-764-2

JÍROVÁ, Hana. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999, ISBN 80-7079-635-9.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. Praha: Grada, 2010, Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3258-9.

KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006, ISBN 80-86851-27-3.

KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007, ISBN 978-80-246-1383-3.

MACH, Miloš. *Makroekonomie II: pro magisterské (inženýrské) studium*. Vyd. 2. Slaný: Melandrium, 2003, ISBN 8086175340.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 2., dopl. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901424-9-4.

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007, ISBN 978-80-86175-58-4.

RIEVAJOVÁ, Eva. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. 2009. ISBN 80-225-1757-7.

TOMEŠ, Igor. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. Vyd. 2. rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2009, ISBN 978-807-3674-830

7.2 Internetové zdroje

ČSÚ. Charakteristika okresu Příbram. Český statistický úřad. [Online] [Citace: 2017-04-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pribram

ČSÚ. Nezaměstnanost a míra nezaměstnanosti: Český statistický úřad [online]. 2006 [cit. 2017-06-07]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/documents/11260/17901422/Nezam%25C4%259Bstnanost%2520_1993_2004.pdf/7310053a-b659-4b19-807a-d5ec1a4cdf4a?version=1.0

ČSÚ. Počet a věkové složení obyvatel. *Česká statistický úřad* [online]. [cit. 2017-07-26].

Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM02&z=T&f=TABULKA&katalog=30845&str=v68&c=v3~3__RP2014&u=v68__VUZEMI__101__40266)

[objekt&pvo=DEM02&z=T&f=TABULKA&katalog=30845&str=v68&c=v3~3__RP2014&u=v68__VUZEMI__101__40266](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM02&z=T&f=TABULKA&katalog=30845&str=v68&c=v3~3__RP2014&u=v68__VUZEMI__101__40266)

ČSÚ. Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM09&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v170&c=v3~3__RP2014)

[objekt&pvo=ZAM09&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v170&c=v3~3__RP2014](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM09&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v170&c=v3~3__RP2014)

ČSÚ. Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM10&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v178&c=v3~3__RP2015&v=v166__POHLAVI__102__2&u=v178__VUZEMI__101__40266)

[objekt&pvo=ZAM10&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v178&c=v3~3__RP2015&v=v166__POHLAVI__102__2&u=v178__VUZEMI__101__40266](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM10&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&str=v178&c=v3~3__RP2015&v=v166__POHLAVI__102__2&u=v178__VUZEMI__101__40266)

ČSÚ. Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-09-12]. Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-B&z=T&f=TABULKA&skupId=766&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&pvo=ZAM11-B&str=v200&c=v3~4__RP2017MP08&u=v200__VUZEMI__101__40266)

[B&z=T&f=TABULKA&skupId=766&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&pvo=ZAM11-B&str=v200&c=v3~4__RP2017MP08&u=v200__VUZEMI__101__40266](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-B&z=T&f=TABULKA&skupId=766&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=30853&pvo=ZAM11-B&str=v200&c=v3~4__RP2017MP08&u=v200__VUZEMI__101__40266)

ČSÚ. Věkové složení obyvatelstva. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-08-14].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/vekove_slozeni_obyvatelstva_stc_kraje

ČSÚ. Vše o území VDB. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-08-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31288&u=__VUZEMI__101__40266#

ČSÚ. Změna výpočtu ukazatele registrované nezaměstnanosti: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2017-06-07]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zmena_vypoctu_ukazatele_registrovane_nezamestnanosti20121107

Doosan Bobcat. DOBŘÍŠ CAMPUS. Doosan Bobcat [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <http://www.bobcatdobris.cz/dobris-campus>

Kostal. Historie. Kostal [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <http://www.kostal.cz/konas/historie/index.html>

Kovohutě Příbram. Informace o společnosti. *Kovohutě Příbram* [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://www.kovopb.cz/>

MPSV. Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. MPSV [online]. [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

MPSV. Pololetní statistiky absolventů škol a mladistvých v evidenci ÚP. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-10-18]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/polo>

MPSV. Roční zprávy o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-10-29]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocní>

MPSV. Struktura uchazečů. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-10-18]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Oblastní nemocnice Příbram. Historie a současnost. *Oblastní nemocnice Příbram, a.s.* [online]. [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://www.nemocnicepribram.cz/onas/historie>

Podnikatel.cz. Podpora v nezaměstnanosti se od roku 2018 zvyšuje. Podnikatel.cz [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-se-od-roku-2018-zvysuje/>

Ravak. O nás. Ravak [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.ravak.cz/cz/o-nas>

Sociální dávky 2014 . Kalkulačka podpora v nezaměstnanosti v roce 2017. *Sociální dávky 2014* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/kalkulacka-podpora-v-nezamestnanosti-v-roce-2017/>

Veolia Transport. O společnosti. Veolia Transport [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.veolia-transport.cz/>

8 Přílohy

Příloha č. 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2005 - 2015	78
Příloha č. 2 - Rozdělení obyvatelstva dle pohlaví	78
Příloha č. 3 - Počet obyvatel dle věku a pohlaví.....	78
Příloha č. 4 - Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v roce 2017.....	79
Příloha č. 5 - Podíl nezaměstnaných osob v regionu Příbram ve srovnání s ČR.....	79
Příloha č. 6 - Počet uchazečů o zaměstnání na 1. prac. místo	80
Příloha č. 7 – Struktura nezaměstnaných dle pohlaví.....	80
Příloha č. 8- Vývoj počtu osob se zdravotním postižením	80
Příloha č. 9 - Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných.....	81
Příloha č. 10 - Vývoj počtu mladistvých a absolventů	81
Příloha č. 11 - Dotazník	82

Příloha č. 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2005 - 2015

Rok	Počet obyvatel
2005	107131
2006	107300
2007	110893
2008	111714
2009	112069
2010	112578
2011	113662
2012	113905
2013	114033
2014	114084
2015	114206

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

Příloha č. 2 - Rozdělení obyvatelstva dle pohlaví

Rok	Muži	Ženy
2005	52574	54557
2006	52643	54657
2007	54419	56474
2008	54896	56818
2009	55071	56998
2010	55330	57248
2011	56027	57635
2012	56171	57734
2013	56207	57826
2014	56266	57818
2015	56354	57852

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

Příloha č. 3 - Počet obyvatel dle věku a pohlaví

	Ženy	Muži
1 – 14	8430	8987
15 - 19	2518	2567
20 - 29	6259	6804
30- 39	8093	8523
40 - 49	8415	8967
50 - 59	7336	7427

60 - 69	8287	7679
70 - 79	5348	3932
80 - 89	2722	1354
90 +	421	160
Celkem	57829	56390

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Počet a věkové složení obyvatel)

Příloha č. 4 - Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v roce 2017 - 2018

Rok	Počet nezaměstnaných
01/2017	4915
02/2017	4758
03/2017	4194
04/2017	3723
05/2017	3470
06/2017	3285
07/2017	3371
08/2017	3298
09/2017	3204
10/2017	3015
11/2017	3029
12/2017	3340
01/2018	3540
02/2018	3438

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob)

Příloha č. 5 - Podíl nezaměstnaných osob v regionu Příbram ve srovnání s ČR

	Podíl nezaměstnaných osob region Příbram	Podíl nezaměstnaných osob ČR
2005	5,98	6,59
2006	5,08	5,75
2007	4,41	4,49
2008	4,74	4,51
2009	7,56	7,12
2010	8,5	7,4
2011	7,69	6,77
2012	8,04	7,37
2013	9,52	8,17
2014	9,04	7,46
2015	7,78	6,24
2016	6,31	5,19

2017	4,41	3,77

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce)

Příloha č. 6 - Počet uchazečů o zaměstnání na 1. prac. Místo

	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 prac. místo Příbram	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 prac. místo ČR
2005	9,8	9,8
2006	5	4,8
2007	2,9	2,5
2008	5	3,9
2009	30,2	17,4
2010	32,9	18,2
2011	23,2	14,2
2012	15,1	15,6
2013	14,3	17
2014	11	9,2
2015	5,7	4,4
2016	3,9	2,9
2017	1,9	1,3

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce)

Příloha č. 7 – Struktura nezaměstnaných dle pohlaví

rok	Muži	Ženy
2005	2400	2369
2006	2174	2012
2007	1809	1828
2008	2061	1826
2009	3391	2683
2010	3835	2944
2011	3342	2805
2012	3415	2933
2013	4057	3403
2014	3764	3238
2015	3100	2855
2016	2523	2260
2017	1745	1595

Zdroj: vlastní zpracování (ČSÚ, Struktura uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce)

Příloha č. 8- Vývoj počtu osob se zdravotním postižením

	OZP	Nezaměstnaní celkem

2005	742	4769
2006	677	4186
2007	588	3637
2008	608	3887
2009	699	6074
2010	785	6779
2011	803	6147
2012	802	6348
2013	853	7460
2014	827	7002
2015	760	5955
2016	571	4873
2017	450	3340

Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Struktura uchazečů)

Příloha č. 9 - Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných

	Dlouhodobě nezaměstnaní	Nezaměstnaní celkem
2005	1508	4769
2006	1417	4186
2007	1095	3637
2008	995	3887
2009	1341	6074
2010	2021	6779
2011	2271	6147
2012	2303	6348
2013	2956	7460
2014	3144	7002
2015	2531	5955
2016	1616	4873
2017	967	3340

Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Struktura uchazečů)

Příloha č. 10 - Vývoj počtu mladistvých a absolventů

	Mladiství a absolventi	Nezaměstnaní celkem
2005	671	4769
2006	450	4186
2007	285	3637
2008	358	3887
2009	545	6074

2010	524	6779
2011	410	6147
2012	458	6348
2013	491	7460
2014	401	7002
2015	333	5955
2016	258	4873
2017	165	3340

Zdroj: vlastní zpracování (MPSV, Pololetní statistiky absolventů škol a mladistvých v evidenci ÚP)

Příloha č. 11 - Dotazník

Dotazníkové šetření

Dobrý den, jmenuji se Petra Šplíchalová a jsem studentkou 2. ročníku Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze. V současné době píši diplomovou práci na téma: Vývoj nezaměstnanosti v regionu Příbram. Ráda bych Vás požádala o spolupráci a vyplnění následujícího dotazníku, který je zcela anonymní a budou složiti pouze pro účely mé diplomové práce.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

1. Pohlaví
 - a. žena
 - b. muž

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

a. do 20 let	d. 41 – 50
b. 21 – 30	e. 51 - 60
c. 31 – 40	f. 61 a více let

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

a. základní	d. středoškolské
b. střední odborné s výučním listem	e. vyšší odborné
c. střední odborné s výučním listem (maturita)	f. vysokoškolské

4. Jak dlouho jste evidovaný/á na ÚP?

a. do 3 měsíců	d. 10 – 12 měsíců
b. 4 – 6 měsíců	e. více než 1 rok
c. 7 – 9 měsíců	f. více než 2 roky

5. Po kolikáté jste evidováni na ÚP?

a. poprvé	c. potřetí
b. podruhé	d. počtvrté a vícekrát

6. Důvod vaší nezaměstnanosti?
 - a. nespokojenost s původním zaměstnáním
 - b. nedostatek pracovních míst
 - c. propouštění nebo snižování stavu zaměstnanců
 - d. nedostatečné vzdělání
 - e. jiný důvod: _____

7. Příčina, proč nemůžete nalézt zaměstnání?
a. nedostatečné vzdělání f. chybějící praxe a zkušenosti
b. nedostatek volných pracovních místg. špatný zdravotní stav
c. vyšší věk h. dopravní obslužnost
d. neznalost cizích jazyků ch. neznalost PC
e. jiný důvod: _____
8. Myslíte si, že je dostatek nabízených pracovních míst?
a. ano b. ne c. nevím
9. V oboru, ve kterém hledáte práci, máte praxi?
a. ano b. ne c. částečně
10. Jakým způsobem práci hledáte?
a. Úřad práce e. Příbuzní přátelé
b. Doporučení od firem f. Noviny, inzeráty
c. Internet g. Jiný způsob: _____
d. Personální agentury
11. Kolik hodin týdně věnujete hledání práce?
a. 0 d. 5 - 6
b. 1 – 2 e. 7 a více
c. 3 – 4
12. Pomáhá Vám Úřad práce s vyhledáváním pracovních nabídek?
a. ano b. ne c. nevím
13. Byla vám nabídnuta rekvalifikace?
a. ano b. ne
14. Jaká rekvalifikace byla nabídnuta? (Otázka pro respondenty, kteří odpověděli 13a)
a. PC f. Sociální oblast
b. Ekonomika g. Gastronomie
c. Management h. Řemeslná profese
d. Marketing ch. Kurzy zaměřené na služby péče o tělo
e. e. Jiná: _____
15. Zúčastnil/a jste se rekvalifikačních kurzů? (Otázka pro respondenty, kteří odpověděli 13a)
a. Ano b. Ne
Důvod: _____
16. Jste ochotný/á za práci dojíždět?
a. Ano b. ne
17. Do jaké vzdálenosti? (Otázka pro respondenty, kteří odpověděli 16a)
a. 30 minut / 30 km
b. 60 minut / 40-50 km

- c. více než 60 minut / více než 50 km
- d. odstěhovat se do jiného města
- e. odstěhovat se za práci do ciziny

18. Jste ochotný/á pracovat za minimální mzdu?

- a. Ano
- b. Ne

19. Byli byste ochotní vzít práci pod Vaši kvalifikaci?

- a. Rozhodně ano
- b. Spíše ano
- c. Nevím
- d. Rozhodně ne
- e. Spíše ne

20. Chtěli byste se do oboru, ve kterém jste dříve pracovali vrátit?

- a. Rozhodně ano
- b. Spíše ano
- c. Nevím
- d. Rozhodně ne
- e. Spíše ne

21. Hrubá mzda, za kterou jste ochotni pracovat?

- a. Do 9 999 Kč
- b. 10 000 Kč – 14 999 Kč
- c. 15 000 Kč – 19 999 Kč
- d. 20 000 Kč – 24 999 Kč
- e. 25 000 Kč – 29 999 Kč
- f. 30 000 Kč a víc

22. Myslíte si, že poskytované služby úřadu práce jsou dostatečné k nalezení nové práce?

- a. Rozhodně ano
- b. Spíše ano
- c. Nevím
- d. Rozhodně ne
- e. Spíše ne